

ВККІ. Прэзыхаў абраў новы падлічальны сакратарыят у наступным складзе: члены — т. т. Барбак, Бел, Бухарын, Куусінен, Молату, Пятіці, Рэмэле, Сарра, Чыу-Гайта, Шмераль, Эмбер-Дро. Падлічальны — т. т.: Мануільскі, Лазоўскі, Хітару (КІМ).

Паравыбары саветаў і прафсаюзы

Саветы — асноўныя органы диктатуры пралетарыяту. Выбары ў саветы зьяўляюцца самай важнай палітычнай кампаніяй. Пасьпыховасьць яе ў выключнай ступені залежыць ад таго, у якой меры рабочая класа выяўляе палітычную актыўнасьць і ўдзельнічае ва ўсіх стадыях падрыхтоўкі і правядзеньня выбараў.

Выбары саветаў будуць абвешчаны ў складанай абстаноўцы. Мы перажылі і зараз перажываем рад гатунчэньняў гаспадарчага парадку. Актыўная палітыка савецкай улады ў адносінах да буржуазіі ў горадах і кулацтва ў вёсцы выклікала пэўнае аслабленьне буржуазна-кулацкіх элемэнтаў. Можна чакаць, што груны, парожы савецкай улады, скарыстаныя нацыяналістамі з тым, каб аказаць усіякае процідзеяньне палітыцы савецкае дзяржавы, асабліва ў вёсцы, дзе кулакі будуць усёмі сіламі імкнуцца зрабіць свой уплыў на сьродняцкія масы сялянства.

У такіх умовах тым больш важна забясьпечыць кіруючую ролю рабочае класы ў выбарах і яшчэ больш узмоцніць пралетарскі ўплыў у горадах і ў вёсцы. Актыўнасьць буржуазна-кулацкіх груп павінна быць проціпастаўлена вялізарнай агуртаваньню рабочых мас. Увесь пралетарыят павінен быць мабільна і дзейна таго, каб умацаваць органы сваёй диктатуры, каб забясьпечыць у іх патрэбнае сваё прадстаўніцтва і каб у працэсе падрыхтоўкі і правядзеньня выбараў умацаваць сваю сувязь з бядняцкай і сьродняцкай часткай вёскі.

Летаць у гарадох і прамысловых раёнах перавыбары ў саветы прайшлі з вялізарным удзімам рабочых мас, пры вельмі вялікім працэнтам удзелу ў выбарах. Павялічылася значная актыўнасьць наёмнае працы ў вёсцы. Аднак, няскончы пралетарыят адставаў ад гарадскога. У выніку батрацтва не адыграла той ролі, якую яно магло і павінна было адыграць у кампаніі перавыбару і ў фармаваньні органаў савецкай улады на мясцох.

Трэба актывізаваць пралетарскую грамадзкасьць у горадах і ў вёсцы з тым, каб перавыбары саветаў прайшлі пры ўдзеле ўсёе рабочае класы пэгалюйна і каб тым самым яшчэ больш павялічыць удзельную вагу рабочых ў навава абраных саветах. Гэтая задача кладзецца, галоўным чынам, на плечы прафэсійнальных саюзаў. Мы патрабуем ад усіх прафэсійнальных арганізацый вялікай

увагі да надыходзячых перавыбару саветаў. Летась быў кінуты дэзуг: 100 проц. рабочых павінны ўдзельнічаць у выбарах. У асноўных рабочых раёнах гэты дэзуг быў амаль поўнасьцю ажыццёўлены. Сёлета гэты павінен быць ажыццёўлены ўсюды, у тым ліку і ў вёсцы.

Але мала яшчэ ўдзелу ў самой працэдурі выбараў. Трэба, каб мільённыя масы рабочых і служачых да выбараў прынялі самы актыўны ўдзел у арганізацыі працы саветаў, у абаварэньні ўсіх важнейшых пытаньняў, што стаяць перад савецкай уладай і саветамі на мясцох. Трэба, адным словам, каб і справядліва кампанія саветаў прайшла найбольш ажыццёва, найбольш пасьпяхова, пры максымальнай актыўнасьці мас. Гэта ва многім залежыць і ад прафэсійнальных арганізацый, ад таго, як яны адісуюцца да гэтай палітычнай кампаніі, у якой меры яны з свайго боку, забясьпечыць яе практычнае правядзеньне.

Асабліва ўвага павінна быць зьвернута на правярку выкананьня дэталінага наказу і на выпрацоўку наказу для навава абраных саветаў. Перавыбары саветаў павінны быць скарыстаны для таго, каб умацаваць уплыў рабочых выбарчыкаў на практычную працу саветаў. Кампанія трэба праводзіць такім чынам, каб была поўная магчымасьць правядзеньня спраўдлівай масавай самакрытыкі і зьнішчэньне тых недаходаў, што маюцца ў рабоце саветаў і савецкага апарату.

Прафэсійнальныя саюзы абавязаны пусьціць у ход усе сродкі прапаганды і агітацыі, скарыстаць усе магчымасьці і ўсе віды сваёй працы, асабліва культурна-асветнай для таго, каб кампанію працэсыі найбольш шырока і пасьпяхова. Асабліва энэргію павінны выявіць «якоўны» саюзы і, у прыватнасьці, сельгасрабочых. Прафсаюзы друк павінны у сваю чаргу рапуца падцягнуцца і стаць пабухторчыкам кампаніі, якую будуць праводзіць прафэсійнальныя арганізацыі.

Уся энэргія саюзаў і іх апаратаў, уся самадзейнасьць прафсаюзнага актыўна павінны быць кінуты на гэтую справу з тым, каб у выніку перавыбару яшчэ больш умацаваць диктатуру пралетарыяту, каб уплыў рабочае класы ў органах пралетарскай диктатуры зрабіўся яшчэ больш глыбокім і сур'ёзным, чым да гэтага часу.

рытэатру. У ёй прымаў ўдзел таварыш міністра юстыцыі Цар, дэпутат Касьцялкоўскі, начальнік усходняга аддзелу міністэрства замежных спраў Галуўка, дэпутат Ян Пісудзкі (брат Пісудзкага), князь Радзівіл і інш. Па словах газэты, усе пляны зьмены канстытуцыі, якія разглядаюцца на гэтай нарадзе, накіраваны ў бок адмовы ад дэмакратычных інстытутаў і зьвяззеньня да нуля значэньня парламанту.

Вельмі характэрныя погляды Галуўка, які яшчэ нядаўна быў выдатным членам ППС. Ён закліваў на нарадзе, што парламанцкі парадок праўленьня вычарпаў сваю гістарычную ролю. Галуўка нічога ня меў-бы супроць таго, каб старшыні дзяржавы — прэзыдэнт быў прадстаўлен тытул караля. Галуўка наогул выказаўся за абраньне прэзыдэнта на ўсё жыцьцё. Па словах газэты, усе прамоўцы выказаліся за тое, што парламант трэба падпарадкаваць прэзыдэнту.

У Нямецчыне насцьпяваюць буйныя клясавыя канфлікты

БЭРЛІН, 27. Лёкаут 5.000 тэкстыльчыкаў у Дзюрене, абвешчаны 27 жніўня, працягваецца. Перагаворы цюкі не прыялі ні да якіх вынікаў. Прадпрыемцы адхілілі патрабаваньне рабочых аб павышэньні зароботнай платы.

У бліжэйшыя дні лік лёкаўтаваных рабочых павялічыцца да 45 тысяч, бо прадпрыемцы ў Мюнхэн-Кладбасе абвешчлі, што яны 29-га верасьня лёкаўтуюць 40.000 тэкстыльчыкаў, якіх патрабуюць павялічэньня зарплаты.

Па Савецкім Саюзе

Тав. А. І. Рыкаў прыяэс студэнтаў-контррэвалюцыянераў урадавае паведамленьне

Старшыня СНК СССР, СП і А і СНК РСФСР А. І. Рыкаў 29-га верасьня 1928 году вярнуўся з водпуску і прыступіў да выкананьня сваёй абавязкаў.

Масква, Крэмль. 29/IX—28 г.

Прыбаўка да пэнсіі нац-складу РСЧА

МАСКВА, 28. Заіадам РВС СССР устанавіліся з 1-га кастрычніка г. г. для сьродня і старшых камадана склада прыбаўка да пэнсіі ў разьмеру 15 рублёў у месяц.

Звыш 1 мільёну руб. эканоміі

МАСКВА. НК РСІ скончыў правярку выкананьня дырэктыву ўраду па правярцы апарату аўтаномных рэспублікі і вобласцяў. Скарачэньне штатаў і зьніжэньне іншых упураўленчых выдаткаў дало эканомію авыш аднаго мільёну руб.

Другое заданьне выканана з перавышэньнем

ЛЕНІНГРАД, 27. Новае заданьне аб калектыўнай падпісцы на другую пазыку індустрыялізацыі ў суме 30 мільянаў рублёў выканана таксама з перавышэньнем. Засталіся яшчэ неапрацаванымі падпіскамі каля 15 проц. рабочых ленынградзкіх прадпрыемстваў.

А гандляваць з намі ўсё-ж хочацца...

ВАРШАВА, 28. Афіцыез «Глос Правды» і орган вайсковага міністэрства «Польска Збройна» публікуюць гутарку з членам дэлегацыі польскіх прамыслоўцаў, якая была ў СССР, з сэнатарам Эвэрта. Эвэрт апісвае Ніжгародзкі кірмаш і прамысловыя цэнтры СССР, якіх наведала польская дэлегацыя. Эвэрт выказвае ўпэўненасьць у тым, што цяперашняя кан'юнктура спрыяе для замацаваньня гандлёвых зносінаў паміж Польшчай і СССР. Недавер'е, якое адчувае польскія дзьяльцы да СССР, ён лічыць беспадстаўным.

Бяручы пад увагу, што з боку СССР у якасьці манапольнага пакупца выступае НК Замежнага гандлю, па словах Эвэрта неабходна, каб польскія прамыслоўцы аб'ядна-

Да 10-годзьдзя УселКСМ

МАСКВА. Цэнтральная юбілейная камісія пры ЦК УселКСМ распрацавала плян правядзеньня камсамольскімі ячэйкамі дзесяцігодзьдзя камсамолу. Кожная ячэйка павінна даць труптоўную справаздачу аб сваёй працы і выкасьці плян далейшае працы. 10-га дадзена павінна быць адзначана радом грамадзкі карысныя мер, як арганізацыя плодзельнага на карысьць культурнае установі і г. д.

Хвороба т. Уханава

Апублікавана паведамленьне аб стане здароўя т. Уханава. Для хворага з-за стану здароўя прызнаны неабходным бальнічны нагляд. Тав. Уханаў зьмешчан у бальніцу.

Зьнішчэньне рэшткі фэадалізму

СЕМПАЛАЦІНСК. 27. Шырока разгарнулася падрыхтоўка да канфіонацый зямлі буйных баляў і высьленьня іх. Належаць канфіонацыі і высьленьня 62 баі. Па ўсіх раёнах акругі праводзяцца сходы беднаты, якая ўсюды выступае арганізавана. Спробы баляў схіліць на свой бок беднату цярпляць нэўдачу.

Закінчэньне пабудова нафтаправоду Грозны-Туапсэ

ГРОЗНЫ. Па ўсёй лініі нафтаправоду Грозны-Туапсэ закончана зварна труба. Праведзена спроба труб гідраўлічным націскам. У бліжэйшыя дні будзе праведзена генэральная прамоўна нафтаправоду.

Войсковая афэра ў Бара-навічах

У Барапавічах выкрыта новая афэра, зьвязаная са званьнем навабранцаў ад вайсковае службы. За званьне аднаго навабранца бралі 150 далабраў. Арыштавана рад асобаў з сьрод вайсковых, так і сьрод звольненых такім спосабам ад вайсковае службы.

Пагроза забастоўні

На Віленскай таварнай станцыі рабочыя-транспартнікі патрабавалі 50 проц. надбаўкі. У выпадку нездавальненьня іх трабаваньня рабочыя пагражаюць забастоўкай.

Недахват сыравіны

З-за недахвату сыравіны спыняюцца два тартакі ў Новай Вялейцы. Бяз працы застаецца 120 чалавек.

Нішчэньне Налібоцкае пушчы

«Жэчпосполіта» паведамляе, што ў раёне возера Бромань Налібоцкая пушча высыхаеца цалком.

Румынія і Польшча не разбрыацца

ВЕНА, 28. Камэнтуючы спрэчкі па пытаньні аб разброеньні на пленуме Лігі Нацыяў, румынскі афіцыез «Эндэпанданс Румэн» заяўляе, што Польшча і Румынія ніколі ня згодзіцца на скарачэньне сваіх арміяў да таго часу, покі СССР не абавязуецца правесці тое-ж самае ў сябе. Польшча і Румынія гатовы разбройвацца толькі ў тым выпадку, калі інтэрнацыянальная моц забясьпечыць іх безапаснасьць у той-жа меры, як і іх нацыянальная ўзброеная сіла, ад якой яны адмовяцца ў выпадку разброеньня. Аднак, у цяперашняй Эўропе няма ў наяўнасьці такой сілы. Ліга Нацыяў не ўладае арміяй. Сучасная кантынгэнтальная сыстэма дагавораў з Малай Антанай уключна не даволі надзейна супроць магчымых нападў з боку СССР. Воля Румыніі ў час сусьветнай вайны падвердзіў, што Румынія ў выпадку вайны ня можа поўнасьцю разьлічваць на дапамогу і забясьпечэньне амуніцыяй з боку савіянскае арміі. Таму яна прымушана разьлічваць сваю армію да найбольшага ўэроўню тэхнічных дасягненьняў.

Трабаваньні рабочых сып-рытусовае манаполіі

Рабочыя сып-рытусовае манаполіі трабуюць павялічэньня мношкі на зарплате на 40 проц., далааты за хворобу 40 проц., выплаты зарплаты ў выпадку прыяву на вайсковы абэр, 13-ае месячнае пэнсіі ў год і інш.

Прапановы дырэцыі манаполіі значна меншым. Магчыма забастоўка.

Арышт раздатчынаў адозваў

У Вільні на Наваградзкай вуліцы арыштаваны дзьве дзвучыны-зўраўкі, якіх раздавалі камуністычныя адозвы.

Арышт трох дзесяцігадовых хлопцаў

У Вільні арыштавана трое дзесяцігадовых хлопцаў, абвінавачаных у камунізьме. Хлопцы пібы-та раздавалі на вуліцах камуністычныя адозвы.

Камуністычныя адозвы на паграніччы

У раёне в. Вількія Хутары (на Віленшчыне, недаўга ад польска-савецкае гравіцы) знойдзена шмат раскіданых адозваў камуністычнага характару.

Заява Румынскага Афіцыезу

ВЕНА, 28. Камэнтуючы спрэчкі па пытаньні аб разброеньні на пленуме Лігі Нацыяў, румынскі афіцыез «Эндэпанданс Румэн» заяўляе, што Польшча і Румынія ніколі ня згодзіцца на скарачэньне сваіх арміяў да таго часу, покі СССР не абавязуецца правесці тое-ж самае ў сябе. Польшча і Румынія гатовы разбройвацца толькі ў тым выпадку, калі інтэрнацыянальная моц забясьпечыць іх безапаснасьць у той-жа меры, як і іх нацыянальная ўзброеная сіла, ад якой яны адмовяцца ў выпадку разброеньня. Аднак, у цяперашняй Эўропе няма ў наяўнасьці такой сілы. Ліга Нацыяў не ўладае арміяй. Сучасная кантынгэнтальная сыстэма дагавораў з Малай Антанай уключна не даволі надзейна супроць магчымых нападў з боку СССР. Воля Румыніі ў час сусьветнай вайны падвердзіў, што Румынія ў выпадку вайны ня можа поўнасьцю разьлічваць на дапамогу і забясьпечэньне амуніцыяй з боку савіянскае арміі. Таму яна прымушана разьлічваць сваю армію да найбольшага ўэроўню тэхнічных дасягненьняў.

Пераходзяць ад с.-д. у кампартыю

БЭРЛІН, 27. Правінцыяльны камуністычны друк працягвае паведамляць аб новых выпадках масавага пераходу с.-д. рабочых у камуністычную партыю. У сувязі з гэтым масавым пераходам у Сьрэдня-Рэйнскай акруге за апошні час было створана 10 новых мисловых арганізацый камуністычнай партыі. Вельмі многія з пераходзячых былі членамі с.-д. партыі ў працягу 10-20 год.

Забастовачны рух

ПАРЫЖ, 28. Да забастоўкі докераў у Бардо далучыліся докеры порту Пойях. Чыгуначнікі ў Бардо адмовіліся працаваць у парце замест бастуючых докераў.

ПАРЫЖ, 28. Наводле вестак «Юманітэ», у Лілі, ня гледзячы на тое, што забастоўка пакуль яшчэ не абвешчана, фактычна ўжо бастуе 4.000 тэкстыльчыкаў.

Дэлегаты рефармістаў, па чале з Жуо, наведалі Пуанкаре. Дэлегаты шанхайскіх друкарняў абвясцілі забастоўку, патрабуючы аднаўленьня двух незаконна звольненых рабочых. Рад шанхайскіх прафсаюзаў утварылі спецыяльны камітэт дапамогі бастуючым.

ДА ўВАГІ ПАДПІСЧЫКАЎ І зборшчыкаў падпіскі

СЁНЬНЯ, 30-га верасьня

падпіска на газэту „ЗЬВЯЗДА“ — **БУДЗЕ ПРЫМАЦЦА**

у галоўнай канторы — Савецкая, 63, 3-ці паверх

ад 12—3 гадз. дня.

Усесаюзная нарада рэдактароў

САМАКРЫТЫКА ў ДРУКУ

Мы бязьлітасна адносімся да сваіх недахопаў, але ня ўмеём паказаць наша добрае

Даклад тав. Яраслаўскага

МАСКВА, 28. На вчэрнім пасяджэнні Усесаюзнае нарады рэдактароў 22-го верасня выступіў т. Яраслаўскі, які, пачаўшы з азначэння характару нашага друку, падкрэсліў, што гэта ня толькі друк для мас, гэта друк, у якім масы ўсё больш і больш прымаюць удзел. І вось, — кажа т. Яраслаўскі, — лёзунг самакрытыкі каштоўны асабліва таму, што дае магчымасць значна больш шырокім масам, чым гэта было да гэтага часу, прыняць удзел у крытыцы недахопаў нашай працы і ў апышчэнні іх. Калі мы абмяжэемся толькі тым, якім масы ўсё дае накіроўваць праменьні свайго праектара то на той, то на гэты вучастак, і нават выбраць наўмыслена, пад асобным кутом погляду, найбольш дрэнныя вучасткі нашай працы, але разам з тым, ня будзе даваць аусім дакладных азначэнняў, як-жа іх выправіць, калі друк выканае толькі адну частку працы, праўда, вельмі важную частку, але ўсё-ж далёка ня тую задачу, якую ён навінен выканаць.

Я ня згодзен з думкаю тых, хто мяркуе, што мы зараз, як гаворыцца ў адным артыкуле — «уступілі ў шырокае развадзядзе самакрытыкі». Такага развадзяды яшчэ няма. Масы яшчэ былі да гэтага крытыкаваць (гэтак: «правільна»), бо ёсць яшчэ рад фактаў, якія азначаюць, што імкнучыся ўсюлякім чынам абмежаваць гэтую самакрытыку.

Праўда, тое што адзначае наш друк, тое, што адзначаюць нават чужаземцы, — гэта не сапраўды вельмі розкі крытыкім тон у адносінах да нашых недахопаў. Ніводная ўрадавая партыя ніколі так бязьлітасна не адносіцца да сваіх недахопаў і недахопаў дзяржавы, як мы.

Адмоўныя факты нашай сапраўднасці ў нашым друку выпіраюць так густа, што здаецца нічога ішпака няма, акрамя гэтых адмоўных фактаў. Я думаю, што ўсё-ж гэта ёсць адзін з недахопаў нашага друку. У нас ёсць шмат прыкладаў добрага, якія мы ня ўмеём высветліць і расказаць. Сякія-такія спробы ў гэтых адносінах робіцца, але гэтыя спробы значна менш сістэматычныя, чым спробы паведаміць аб тых непапрадках, якія ў нас ёсць. Калі ў нас ёсць што-небудзь добрае, — гэта ў нас звычайна дзе-небудзь на задворках, як быццам мы саромеемся зараз сказаць, што ў нас ёсць што-небудзь добрае.

Затым, — кажа далей т. Яраслаўскі, — я б хацеў зварнуць увагу на два бакі працы нашага друку — гэта крытыка зверху і крытыка знізу. Што датычыць крытыкі зверху, то яна наогул ідзе больш ці менш яшчэ гладка. Калі-ж справа ідзе аб крытыцы знізу, то тут значна больш насторожанасці. Я самым раньнім чынам супроць таго, каб узяць у якасць задачы, уключае наведвальніцка часта-густа нават матэрыялам, напіраючы насядацца на правэрку ў тую ці іншую

сама шахцінскай справы, як гэта ў свой час было са Дымаўкай». Смаленскі нарыў — і ў нас, моў, ёсць смаленскі нарыў. Як быццам гэта давала здавальненне.

Наконт праследванняў. Я маю рад даных, мне іх прыслалі асобныя газеты. З інфармадзелу ЦК мне прыслалі матэрыялы аб прыцягненні да адказнасці рэдакцыі газеты «Власть Труда» (Уладзіўка) за крытыку прэзідыуму гасарвету. Старшыня гасарвету т. Меркуданаў амясьціў у газэце артыкул. У адказ змяшчаецца артыкул тав. Рынкевіча: «Дзе корань прычыны?». Аўтар азначае, што корань прычыны заключаецца ў інертнасці і пасуўнасці членаў гасарвету і што трэба гэтыя прычыны шукаць у самым прэзідыуме гасарвету, адкуль і пачаць самаправэрку. Тав. Меркуданаў, з прычыны таго, што ён зьяўляецца старшынёў гасарвету, пакрыўдзіўся, што ў ім бачаць «корань прычыны». Ён можа крытыкаваць сябе, але як той ці іншы можа адзначаць, што сам ён, старшыня, вінаваты і што вінаваты прэзідыум гасарвету?

Я думаю, таварышы, што ЦК і ЦКК на будучыню трэба ўхваліць такую пастанову: калі ёсць пастанова ЦК аб самакрытыцы, то вы, акругамы, будзьце ласкавы, ня выдумваць асобных дырэктыв (з месці: «правільна», «аплёдысменты»), выконвайце тая дырэктывы, якія вам далі, бо нічога новага яны ня выдумваюць, а толькі асобным чынам «ужываюць» гэтыя дырэктывы да данае акругі і да данай мясцовасці, прыдумваючы свае дырэктывы, якія амаль заўсёды нагоршваюць дырэктывы партыйных кіруючых цэнтраў.

Я думаю, што калі гаварыць аб праследваннях друку, а яны ёсць і з ім трэба жорстка змагацца і мы маем жорсткую рэзалюцыю на гэтым пытанні, якую мы будзем няўхільна праводзіць, — то, з другога боку, наша вялікая адказнасць у гэтым пытанні патрабуе таго, каб недапусціць і таго, каб прадаўнікі друку на старонках друку выступалі з заметкамі, якія часам накіраваны супроць працоўнай дысцыпліны. А такія факты маюць месца.

На пленуме ЦКК паведаміўся выпадак, калі на старонках друку адстойваюць такія мерапрыемствы, якія цалкам ідуць супроць волі рабочых у зьвязку з рацыяналізацыяй, калі асобная група змагаецца шляхам друку за такія мерапрыемствы, якія, бласпуючы, парочаць інтарэсам вытворчасці і рабочае класу ў цэлым.

Само сабой зразумела, што такіх людзей, якія спрабуюць абудзіць друк і зрабіць яго нікім і смярлым, калі ён усё ўгадзіў, каб выконваў толькі мисючыя дырэктывы, — трэба пераважнай большасці парт-

ПАРТЫЙНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Актыўнасць беднаты расьце

(Мазырская акруга)

У пэрым радзе раёнаў райкомы КП(б)В прыступілі да правэркі працы сярод беднаты. Правэрка гэтай працы ў Лельчыцкім раёне пачала значны зрух, узмацненне ўвагі як партыйных ячэек, так і раду савецкіх і кааперацыйных арганізацыяў да пытання гаспадарчай дапамогі беднаце.

За час з студзеня па верасень месяц бегучага году па раёне праведзена 128 сходаў беднаты, на якіх прысутнічала 1.540 чал. Сходы гэтыя былі праведзены па пытаньнях самаабкладання, вучоту аб'ектаў абкладання кааперацыйных аб'яднанняў і г. д. Бедната за апошнія часы пачала выўзяць значна большую актыўнасць як на сваіх бядняцкіх, так і на агульна-сялянскіх сходах. У сходах беднаты прымае ўдзел і значная частка сярэдняцтва, якая ўвесь час ідзе з беднатаю.

У раёне прадуе 13 груп беднаты, з іх па сельсаветах — 4, пры камітэтах узаемадапамогі — 4, пры праўдзеньных сьвяжывецкіх т-вах — 3 і 2 групы пры сельска-гаспадарчай кааперацыі. У сярэднім

кожная група налічвае ў сваім складзе каля 8 чал. 5 груп беднаты вядуць сталую працу, рэшта-ж груп прадуе несистэматычна. Слабасць працы некаторых груп беднаты тлумачыцца тым, што парт'ячэйкі не змаглі яшчэ наладзіць зьвязнасці ў іх працы.

У гаспадарчай дапамозе беднаце праведзены наступныя мерапрыемствы. На 15-га верасня бегучага году кааперавана беднаты, якія знаходзіцца на вучоце, па спажывецкай кааперацыі 1.061 чал., ці 77,8 проц і па сельска-гаспадарчай кааперацыі — 403 бядняцкія гаспадары, ці 29,4 проц. Фонды каапераваньня беднаты скарыстаны поўнасьцю і за апошні час адчуваецца недахват сродкаў на каапераваньне беднаты ў некаторых таварыствах.

За вясновы перыяд з бядняцкіх гаспадарак арганізавана адна калектыўная гаспадарка, адна садова-гародніцкая арцель і адно машынаст-ва.

На прэдаваньне беднаты сельска-гаспадарчымі т-вамі выдана 7.034 руб. Усяго-ж за 1927-28 год на каапераваньне беднаты адушчана

на па раёне 34.456 руб. Камітэтамі ўзаемадапамогі аказана гужавал дапамога 21 бядняцкай гаспадарцы і рабочай сілай — 105 рабочымі дзямі. Выдана беззваротных пазыч чатыром гаспадаркам у суме 28 руб., адзін плуг і 49 пуд. насоньня 25 гаспадаркам беднаты.

Ад с.г. падатку вызвалена ў 1927-28 годзе 1.162 бядняцкія гаспадаркі на суму 5.875 руб. і часткова вызвалена 537 гаспадарак на 2.663 руб. На 1928-29 падатковы год вызвалена поўнасьцю ад падатку 1.735 гаспадарак на суму 7.144 руб. і часткова вызвалена 14 гаспадарак на суму 102 руб. 29 бядняцкіх гаспадарак надзелены зямлёю ў ліку 40,3 гектараў. Адушчана ільготнага і дармовага лесу на 5.000 руб.

Уся праведзена праца сярод беднаты, матэрыяльная дапамога бядняцкім гаспадаркам не маглі не адбіцца на настроі бядняцкіх мас вёскі. Вынікам гэтай працы зьяўляецца набліжэньне бядняцкіх мас да партыі і павышэньне іх удзелу ў праводзімых кампаньіях нашай партыі. Б. Шпітальнік.

Пра тых, хто баіцца самакрытыкі

(Слуцкі раён, Бабруйскае акругі)

Пытаньне самакрытыкі і адозва ЦК УсеБП(б) распрацаваны ўсімі партарганізацыямі. Пры распрацоўцы гэтага пытаньня ў нашай арганізацыі мы наглядзілі наступныя моманты і думкі асобных таварышоў па гэтым пытаньні.

— Пытаньне крытыкі значэньне мае там, дзе ёсць шырокае будаўніцтва, рабочая маса, г. зн. у буйных цэнтрах, а ня ў нашых слудцкіх умовах.

Вось «шэрш» такіх разважаньняў. Тут мы наглядзім ня толькі неразумьне лёзунгу партыі, але і неразумьне значнасьці нашае працы за ўмовах сьлянскае краіны, неразумьне значэньня хось-бы нашага апарату, які абслугоўвае сьлянства і які мае ў сваёй працы шмат недахопаў.

Другое падобнае разважаньне такое:

— Крытыкуй, не крытыкуй, а наколькі яма добрых працаўнікоў, якія ведаюць справу, справы крытыкай на пахнеш.

У пераважнай большасці партарганізацыя зразумела пытаньне крытыкі, бо вышэй паданна «меркаваньні» мелі толькі месца з боку асобных таварышоў.

юць паказанні ўстановам і арганізацыям у справе жываньня гэтых недахватаяў. Асабліва гэта прыкметна ў адносінах да таго апарату, у якім сядзяць чужыя людзі. Іх крытыка хутка адшугала і выпігнала, як кажучь, за вушка ды на сьонейка.

Наш апарат у шмат якіх выпадках васьмечаны былымі гандлярамі, чыноўнікамі, сынкамі спекулянтаў. У райпрафбюро сапраўтаром сядзеў сын спекулянта, у камітэце ўзаемадапамогі — былы земскі начальнік, а гандлёва-кааперацыйны апарат яшчэ налічвае дзесяткі спекулянтаў у сваіх радох. Вакол саматужных арцеляў і інвалідаў прысмакталіся былы гандляры. Вось куды навіна накіроўвацца хваля крытыкі. Яна павінна зьвязь з нашых апаратаў гэты бруд.

Шмат чысьцілі, шмат яшчэ застаецца чысьціць.

Наглядаюцца выпадкі, калі асобныя таварышы пасуюць перад фактамі крытыкі, падпадаюць пад настрой: «Што рабіць, як быць». Калі вядуцца ў газэтах было некалькі донісаў пра недахват у нашай працы, у выніку якіх саматужныя чыноўнікі і спекулянтары

чаць за неразумьне гэтымі таварышамі справы крытыкі.

Ёсць і такія выпадкі, калі той ці іншы таварыш кажа: «Няма мне часу займацца крытыкай, трэба займацца справай, паша справа працаваць, а крытыкуе няхай той, хто хоча крытыкаваць».

Бязумоўна такімі разважаньнямі справа самакрытыкі можна вельмі хутка «ўгробіць» і папсаваць у гэтай справе, якой сам займаецца. Такія разважаньні і меркаваньні на справе прыводзяць да непажаданых вынікаў раўналежна, як і тыя, што, моў, у нас усё добра і няма чаго крытыкаваць.

На адным сходе парт'ячэйкі, дзе налова членаў зьяўляюцца кіраўнікамі ўстаноў і аддэлаў, пасля дакладу аб самакрытыцы прынялі такую пастанову: «Прыняць да ведама». У той час, як другія ячэйкі, значна меншыя, на прадпрыемствах выносілі рад практычных прапаноў, адзначалі недахваты, давалі ўказаньні, як іх зжываць і інш. Гэты асобны выпадак сведчыць, што частка нават актыўна не разумее пытаньня самакрытыкі. Вялікае значэньне ў справе самакрытыкі адыгрывае абмен практыкай

ЛІСТ ў РЕДАКЦЫЮ

Паважаны тав. рэдактар!

У надрукаваным у нумары 210 (3017) газэты «Зьвязда» ад 12-га верасня г. г. маім данададзе аб «Задачах партыйнае работы на бліжэйшы перыяд» у ліну арганізацыі, дзе кіруючая верхавіна разлажылася, названа Сураокая арганізацыя. Я павінен заявіць, што такая характарыстыка ў адносінах да кіраўнікоў Сураокай арганізацыі няправільна. Усе факты, якія маюцца ў маім распараджэньні і якія былі агалошаны мною на пленуме ЦК КП(б)В, не даюць ніякіх падстаў для такога абвінавачваньня ў адносінах да кіруючай групы сураокай тавары-

шоў, і у оамым данададзе ў гэтай сувязі Сураж мною ня быў названы. Паназаньне ў маім надрукаваным данададзе на Сураж у гэтай сувязі магло зьявіцца толькі таму, што я, з прычыны надзвычайнай загрузанасці працаю, ня мог сам рэдагаваць данадад. Па гэтай-жа прычыне опазьнілася і мая папраўна.

З камуністычным прывітаньнем
В. КНОРЫН
Р. С. Усе газэты, якія перадрукавалі мой данадад, прашу надрукаваць і гэты мой ліст.

В. Кнорын.

Сельгаспадатак

Выправіць памылкі няправільнага абкладаньня Не дапушчаць скажэньняў у прымяненьні закону на мясцох

(Гутарна з начальнікам падатковага кіраўніцтва НКФ БССР тав. М. С. КАРДАШЭНКА)

Думка законодаўцы пры ўнясенні зьмен у сельска-гаспадарчы падатак на 1928-29 год зводзілася да наступных асноўных палажэньняў.

У апошнія гады сельгаспадатак адставаў ад павялічэньня прыбыткаў сьлянства, і новы закон меў мэтай дасягнуць сапраўднага абхоту сьлянскай прыбытковасці.

Далей новы закон прадугледжваў пераарыентаваньне цяжкасці падатку па аасобных групах сьлянства — аусім вызваліць беднату, прывільна разьмеркаваць падатак сярод сярэднякоў, цяжкасць па падатку перанесці на больш заможныя і моцныя сьлянскія гаспадаркі.

У гэтых мэтах у новы закон была ўведзена прадпанная надбавка да прыбытку, пачынаючы з 400 руб. на гаспадарку. Таксама была некалькі заострана прарэсіі абкладаньня. І адначасова быў устаноўлен пародак абкладаньня ў індывідуальным парадку тых гаспадарак, якія вызьяляюцца сваёй моцнасьцю і маюць непрацоўны прыбыткі.

Практыка прыкладзеньня новага сельска-гаспадарчага падатку ў Беларусі, па тых напярэдніх даных, якія маюцца ў нашым распараджэньні, паказала наступнае.

Усяго с.г. падатку на Беларусі было налічана на 40 проц. больш, чым у мінулы годзе, што не перавышае процанту павялічэньня прыбытковасці сьлянства.

Да гэтага часу аусім вызвалены ад падатку 32,9 проц. усіх бядняцкіх гаспадарак. І, такім чынам, дырэктыва ўраду аб вызваленьні ад падатку 35 проц. бядняцкіх гаспадарак выканана.

Але ў тыя-ж часы мы ў практыцы прыкладзеньня сельгаспадатку маем рад памылак і скажэньняў, якія выявіліся ў наступным.

Часть прыцягваліся да абкладаньня ў індывідуальным парадку такія гаспадаркі, якія аусім не падыходзілі пад разуменьне гаспадарак окуплятарскага характару, якія іменна меліся на ўвазе ў законе.

Мы маем цэлы рад выпадкаў, калі ў якасці аднак да абкладаньня ў індывідуальным парадку паслужылі наліччы складаных с.г. машыні і вы-

палішчэньні пароды жывёлы і якія наогул зьяўляюцца падбухторшчыкамі ў справе рэканструкцыі сельскае гаспадаркі, таксама няправільна прыцягваліся да абкладаньня ў індывідуальным парадку.

Тут трэба сказаць, што, асуджаючы ўжываньне ў адносінах такіх культурных гаспадарак высокіх ставак абкладаньня, мы аусім ня думам браць пад увагу абарону тых, нібы культурных гаспадаркі, якія пад заслонаю культурнасці эксплюатуюць наўкольнае насельніцтва.

У нас таксама маюцца весткі аб тым, што ў радзе выпадкаў у аб'екты па абкладаньні ўключалася пахаць, якая аусім нягодна для апрацоўкі і якая не падтрымае абкладаньню.

Такія-ж зьявінчкі наглядзіліся пры абкладаньні неземляробчых прыбыткаў. Так, прыбытак ад падзьяняй работы, якая па законе павінна абкладатца ў разьмеры ня большы 10-15 проц., абкладаецца ў разьмеры 40 і больш процантаў.

Потым у радзе выпадкаў пры абкладаньні неземляробчых прыбыткаў ня былі ўлічаны вытворчыя выдаткі на гэтых заробках і інш. моманты.

Нарэшце, у сувязі са зьменай, якая была ўнесена ў закон аб пераходзе на гаспадарчую сістэму абкладаньня (замест ядоцкай), магчыма і мажлівыя выпадкі пераабкладаньня тыпова-сярэдняцкіх шматсмейных гаспадарак.

Бязумоўна, што адначасова з выпадкамі пераабкладаньня сярэдняцкіх гаспадарак мы маем такоама выпадкі неабкладаньня сапраўдна кулацкіх гаспадарак — і гэта трэба ўлічыць.

Усе гэтыя весткі, якія дайшлі да нас, даюць падставу думаць, што пры прыкладзеньні новага сельгаспадатку ў Беларусі ў асобных мясцох былі дапушчаны памылкі і скажэньні закону.

Абмеркаваўшы ўсе гэтыя факты, урад даў дырэктыву — прыступіць неадкладна да выпраўленьня ўсіх тых памылак, якія былі дапушчаны пры налічэньні сельгаспадатку.

Урадам выдан рад пастаноў, якія

гата сіправа будзе прасярана, праз месяц-два зьявілася якая-небудзь куртатая заметка аб гэтым. Гэта было абсалютна няправільна.

Калі мы хочам дапусьціць крытыку зьнізу, то мы павінны дапусьціць, што ў нас будзе пэўны працэнт памылак. Вось у лістку РСІ, які мы выдаем пры «Правде», у нас 6 проц. зметак не пацвярджаюцца з таго, што мы зьяшчам, былі нават вельмі няпрямныя памылкі. Напрыклад, паведамленьне аб каньдры аказалася зусім няправільным. Выявілася, што гэтую заметку прысь ё чалавек, зацікаўлены ў тым, каб высьветліць гэтую справу ў няправільным сьвятле. Мы тут зрабілі памылку, але гэтыя памылкі зусім няўхільны ў друку.

Калі мы хочам сказаць, што ў друку не павінна быць ніводнай памылкі, бо памылкі друку становяцца памылкамі ўсіх тых, якія ўсьведдаляюць гэтую памылку, памылкай мас,—то тады мы станім друк у зусім немагчыма становішча.

Цяпер аб тым, каб крытыкаваць ня глядзячы на асобы. Гэта ёсьць тое, што мы патрабуем, каб магчыма была самая шырокая крытыка зьнізу. Зразумела, гэтая крытыка патрабуе вельмі вялікай асьцярожнасьці. У нас часта бывае такі размах, які ніякіх меж ня ведае. Калі ў нас здаўлася «шахцінская сіправа», то кожная арганізацыя шукала ў сабе так-

Далей ідзе тое, што ў апароўным ЦКК аб безадказнасьці апароўнаўні гаспадарнікаў. Тут мы нічыльна ўпіраемся ў пытаньне аб гэтак званых абвэржэньнях. У гэтых адносінах у нас вялікі зацім. (Голас з месц: з якога боку?) Я прадстаўляю справу так: дапусьцім, што той, хто абвэржае, ня мае рацыі дапусьцім што ён свае глумачэньні дае ня зусім правільна. Вы-ж можаце больш кампэтэнтнаму органу, пасьля таго, як вы назалі яго, прыкладна, жулікам, а ён адмаўляе гэта і кажа, што сіправа сапраўды была так-та і так-та. Пасьля таго, калі надрукавана і тое і другое, і ваша абвінавачаньне і яго апраўданьне, перадайдзе ўсё гэта кампэтэнтнаму органу—ці КК, ці РСІ, ці судовому органу. І калі потым выявіцца, што ён напісаў няправільна, што ён спрабаваў увесці грамадзкую думку ў заблуджэньне, то ён ужо адказвае за гэта будзе больш. Але, ва ўсіх гэтых выпадках, трэба даць яму магчымасьць апраўдацца. Мне здаецца, што такое элемэнтарнае права мае кожны член партыі і кожны неапарочаны грамадзянін Савецкага Саюзу.

Самакрытыка павінна быць разгорнута і ў сялянскім і ў камсамольскім друку.

У заключэньне тав. Яраслаўскі значнаў, што ў правядзеньні самакрытыкі трэба прытрымлівацца пэўнага пляну. Ня трэба раскідвацца. Трэба скацэнтравіць увагу на пэўных пытаньнях і даводзіць справу да канца.

варэньне нашых педохоў саляў вышэйшымі ўрадавымі органамі. Гэтыя асобныя факты сьведчаюць аб нашых газэты.

У першых шэрагах барацьбітоў

ЛІТОВСКАЯ СЭКЦЫЯ КАРПАРТЫ АМЭРЫКІ

Для азнаямленьня з працай сярод літоўскага насельніцтва, член кампартыі Амэрыкі тав. Франц Жальпэ, вяртаючыся з VI кангрэсу Камінтэрну, наведваў Беларусь.

Тав. Жальпэ—выдатны працаўнік літоўскае сэкцыі кампартыі Амэрыкі—у гутарцы з нашым супрацоўнікам паведамаў наступнае:

— Літоўская сэкцыя кампартыі Амэрыкі існуе з мая месяца 1926 г. Яна займае сярод усіх сэкцыяў кампартыі Амэрыкі другое месца. Сэкцыя налічвае ў сваіх радох каля 2.000 членаў, яна выдае дзьве штодзённыя газэты і месячную жаночую часопісь. Акрамя таго, сэкцыя шырока разгарнула выданьне камуністычнае літаратуры на роднай мове. Сэкцыя мае зараз выданай літаратуры на 25.000 далараў. Сэкцыя надтрымлівае сувязь з кампартыяй Літвы, якая так глыбока загнана ў падполье літоўскім фашызмам.

Наколькі глыбока ў масы літоўскіх рабочых Амэрыкі дакаціўся

камуністычны рух, можа сьведчыць такі факт. У 1927 годзе літоўская сэкцыя кампартыі Амэрыкі правяла антыфасістскую канфэрэнцыю. На канфэрэнцыі брала ўдзел да 370 дэлегатаў, якія прадстаўляюць 70.000 літоўскіх рабочых Амэрыкі.

Адносна росту беспрацоўя ў Амэрыцы т. Жальпэ сказаў наступнае:

— Можна сабе ўявіць тую колькасьць рабочых, якія вынідаюцца на вуліцу капіталістычнай вытворчасьцю, калі на тэкстыльных фабрыках Новай Англіі, дзе ў 1916 г. працавала пры адным варштаце двое рабочых, зараз адзін рабочы кіруе 12 і больш варштатамі. А ў тых прадпрыемствах, дзе 8 рабочых працавала на 12 варштатах, адзін рабочы працуе на 30 і нават 80 варштатах.

Сярод вуглякошаў. Яны да 1927 году працавалі прымытлівым парадкам: адзін вуглякошаў даваў да 12 тон вугалю ў дзень. З мінулага году прывозяць машыны, якія ў

дзень даюць ад 400 да 500 тон. У сярэднім кожная нанава пастаўленая машына пры капіталістычным спосабе вытворчасьці выкідае на вуліцу 25 рабочых. У сувязі з вялікім беспрацоўем доступ для рабочага ў прафсаюз стаў немагчымым. Трэба даць сакратару саюзу 100 ці больш дал яраў, каб той паклапаціўся аб прыняцьці таго ці іншага рабочага ў саюз.

Літоўская сэкцыя надзвычайна цікавіцца працай сярод літоўскага насельніцтва ў рэспубліках Савецкага Саюзу, у прыватнасьці ў БССР, і мае намер аказаць адпаведную дапамогу.

Тав. Франц Жальпэ сёньня па сходах рабочых літоўцаў гораду Менску зробіць даклад аб рабочым руху ў Амэрыцы і становішчы літоўскіх калёніі, а потым выйджае ў Магілёўскую і Аршанскую акругі для азнаямленьня з станам працы сярод літоўскага насельніцтва

паблічка паступіла, або сезонная работа ў гаспадарцы, або задача памышканьня ў наём пад дачу.

Між тым такія гаспадаркі не выдзяляюцца сваёй моцнасьцю—яны зьяўляюцца тыпова сэрцацкімі. Ёсьць выпадкі, калі сярэдняцкія гаспадаркі, больш культурныя, якія абслугоўваюць суседнія гаспадаркі (у выглядзе водпуску гатунковага насеньня або парады і дапамогі па

— у тэрміновым парадку перагледзець налічаныя стаўкі абкладаньня і выправіць усе дапушчаныя выкладкі пераабкладаньня.

Задача ўсіх раённых арганізацый заключчаецца ў тым, каб гэта выканаць.

Важнасьць правядзеньня правільнай клясавай лініі ў вёсцы гэтага патрабуе.

Л. Н.

У Зах. Украіне

Антырэлігійныя адозвы ў Львове

У сувязі з ліўрэйскімі сьвятамі «Страшная ночы» ў Львове былі расклясаны антырэлігійныя адозвы на ліўрэйскай мове. Паліцыя зроблены іматлікія аршыты сярод маладых ліўрэйскіх рабочых, заподозраных у прыналежнасьці да камсамолу.

Бейка з паліцыяй

У маёнтку Дэмбы, (Раварускага павету) вынік канфлікту з вакалічным сялянствам. Сяляне забаставалі з Яраслаўскага павету, але мясцовыя сяляне не дапусьцілі іх да работы. Выліканая паліцыя была спатканая каменямі і адступіла. Вечарам прысялі атрад коннае паліцыі, разанай сялянскі сход і аршытаваў іхнат сялян.

Замах на поезд

23-га верасьня паміж станцыямі Стаўчань і Аброшын (13 в.км. ад Львова) дзюма невядомымі людзьмі быў раскаваны чыгуначны насып на працягу 2 метраў і падложаны выбуховы матар'ял.

Пры надыходзе аднаго з чыгуначных рабочых невядомыя ўцяклі даўшы у яго бок некалькі выстрадаў з рэвалверу.

Трасеньне зямлі ў Галіцыі

У Буцацкім паеве (Уж. Галіцыя) 24 верасьня адбылося трасеньне зямлі, якое трывала некалькі секунд і не зрабіла шкодаў

ПОЛЬШЧА НАПЯРЭДАДНІ НОВАГА ЭКАНАМІЧНАГА КРЫЗІСУ

(Ад іншага варшавскага карэспандэнта)

Трэці даклад амэрыканскага фінансавага наглядальніка ў Польшчы Дэўэй істотна адрозьніваецца ад першых двух яго дакладаў. Калі першыя два даклады былі вытрыманы ў вельмі антымістычным тоне, дык гэтага нельга ні ў якім выпадку сказаць аб трэцім дакладзе за другі квартал 1928 году.

Пры ўсёй сваёй стрыманасьці, гэты даклад пацвярджае, што Дэўэй устрыжываны хранічным пасьвам польскага замежна-гандлёвага баянсу. Валянсу замежнага гандлю Польшчы Дэўэй прысьвячае цэлы раздзел дакладу. Ён піша: «Плян стабілізацыі прадбачыў пасьўны гандлёвы баянсу і таму вызначыў сродкі, выстарчална для таго, каб вытрымаць пасьўнасьць баянсу на некаторы час ва ўмераным разьмере». Дэйўэй нібы ня бачыць нічога асабліва пагражаючага ў пасьўнасьці баянсу. Аднак, ён усё-ж лічыць неабходным параіць Польшчы ўзяць усё меры да таго, каб ужо ў бліжэйшы час пасьўнасьць баянсу была зьменшана.

Дзеся таго, каб скараціць пэрыяд пасьўнасьці баянсу, Дэўэй прапонуе даваць сродкі ў першую чаргу на тры галіны прамісловасьці і пагоду народнае гаспадаркі, якія далі б магчымасьць змацценьня экспарту за граніцу ці вышыханьня з польскага рынку тавараў, імпартаваных цяпер з-за граніцы. Дэўэй патрабуе таму, каб у першую чаргу фінансаваліся земляробства, жывёлагадоўля і адабываючая прамісловасьць. У сваім дакладзе Дэўэй напладае досыць рэзка на апрацоўваючую прамісловасьць, якая не змагла знайсці сабе рынкаў збыту і забяспечыць у выстарчалнай меры поныт унутранага рынку. Між іншым адзін з прычынаў невыстарчалнага разьвіцьця прамісловасьці зьяўляецца, па думцы Дэўэй, вельмі шчыдра выдаткі на сацыяльнае забяспячэньне, якія кладуцца на пасьўнасьць баянсу. Дэўэй паказвае на педохоў скуржаме прамісловасьці,

якая ня ўмее скарыстаць тых багачыяў, што маюцца ў наяўнасьці ўнутры краіны. Асабліва рэзка выступае фінансавы наглядальнік супроць тэкстыльнай прамісловасьці, якая ня толькі згубіла некаторыя свае ранейшыя заграпачныя рынкі, але і ня можа прыставацца да патрб унутранага рынку ў Польшчы, з прычыны чаго ў Польшчы ўзьявіцца значная большасьць тканін з-за граніцы. У заключнай частцы гэтага разьдзелу Дэўэй указвае, як на адну з самых галоўных задач польскае народнае гаспадаркі,—барачбу з надзьвіжна ўзрослым увозам. Дэўэй піша: «Краіна павінна выявіць асаблівую асьцярожнасьць і эканомію ў адносінах увозу з-за граніцы і памятаць заўсёды аб тым, што Польшча знаходзіцца толькі ў пачатку свайго адбудовчага пэрыяду».

Рэзюмуючы даволі асьцярожныя заявы Дэўэй, якія прызначаны для друку, можна зрабіць наступныя вывады:

- 1) Дэўэй вельмі заклапочаны становішчам польскага гандлёвага баянсу.
  - 2) Дэўэй патрабуе больш рэзкага і катэгарычнага ажыцьцяўленьня пляну стабілізацыі, што базавана на праграме аграрызмаў краіны.
  - 3) Фінансавы дарадца асоцыяцыя рэзка крытычна да апрацоўваючай прамісловасьці лічыць, што ліна яшчэ доўгія гады ня зможа пасьпяхова канкураваць з заграпачай і забяспечыць Польшчы здарова таваразварот з заграпачай.
  - 4) Дэўэй абвясчае дэзуг—«скарачаюць ўвоз».
- Даклад фінансавага наглядальніка выклікаў адпаведныя водгукі польскага друку. Непасрэдным водгукам яго зьяўляюцца два рэзкія артыкулы

афіцыйнай «Эпокі», накіраваныя супроць апрацоўваючай прамісловасьці, а ў першую чаргу супроць ледзінскай тэкстыльнай прамісловасьці. Адначасова друк пачаў кампанію за скарачэньне ўвозу.

Дэйўэй не адзінокі з сваёй трывогай у Польшчы. Больш ці менш дзьвярозькі фінансавы дзеячы Польшчы таксама б'юць трывогу з поваду дэфіцытаў замежнага гандлю.

У журнале «Купец» нядаўна зьявіўся артыкул невядомага фінансыстага Баталья, які таксама разглядае пытаньне аб гандлёвым баянсу. Баталья вельмі засмучана піша: «Бяз усякае падставы гаспадарчая грамадзкая думка паступова прывыкае да дэфіцыту месячнага баянсу ў замежнага гандлю. Яна прымае гэтыя што-месячныя дэфіцыты да ведама, чамусьці спакойна пераходзіць да парадку дня, недаацэньваючы ў выстарчалнай меры яе выліканага значэньня для разьвіцьця гаспадаркі Польшчы».

«Між тым,—кажа далей Баталья,—баянсу змежнага гандлю робіцца усё больш рэзка адмоўным. У рэкордным сакавіку месяцы бягучага году дэфіцыт дасягнуў 160 мільёнаў золотых, у красавіку—81 мільёнаў, у маі—94 мільёнаў, у чэрвені—97 мільёнаў. Усяго дэфіцыт гандлёвага баянсу дасягнуў у працягу мінулага году лічбы 391.072.000 золот. У працягу-ж першага паўгольдыя бягучага году дэфіцыт ужо вырас да 562.578.000 золот. Гэта разам складае ў працягу паўтары гады суму 933.000.000 золот, г. зн. каля 110 мільёнаў далараў». Баталья адкрыта заяўляе, што «гэтая лічба ў нашых умовах зьяўляецца вялізарнай, асабліва калі ўзяць пад увагу рэвалікія звароты Польшчы з заграпачай. Лічба дэфіцыту гандлёвага баянсу пакрываецца сумамі ўсіх

заграпачных крэдытаў, атрыманых за той-жа час, г. з. за тры-ж паўтары гады».

Гэтая акалічнасьць пагражае Польшчы правалам пляну стабілізацыі—новым жорсткім эканамічным крызісам. Баталья адзначае гэта вельмі наглядна: «...Можам рызыкнуць зрабіць наступную заяву,—піша ён,—што капіталі, атрыманьня намі з-заграпачы тым ці іншым шляхам, у той ці іншай форме, пайшлі ўжо ці пойддуць у хуткім часе на пакрыцьцё дэфіцыту гандлёвага баянсу, і мы зараз знаходзімся напярэдадні неабходнасьці атрыманьня новае замежнае пазыкі для пакрыцьця новага дэфіцыту будучага гандлёвага баянсу».

Небясьпека гэта для Польшчы вельмі блізка і пагражае непасрэтным наступленьнем.

«У выпадку далейшага росту дэфіцыту гандлёвага баянсу ў разьмерах, што наглядаюцца ад пачатку бягучага году, Польшча рызыкуе апынуцца, ва ўмовах невыстарчалнага прыцёку заграпачнага капіталу, перад тварам абвостранага грашовага голаду, надаражаньня крэдыту, а ў выніку—аначнага скарачэньня валютных запасаў казын. У гэтых умовах Польшча можа апынуцца ў працягу году у лішнім амаль у катастрофічным становішчы».

Трэба аддаць справядлівасьць Дэўэй, і ў асаблівасьці Баталья, які трапа на схалілі малюнак сучаснага эканамічнага стану Польшчы. Значная частка прадраканьняў Баталья ўжо здзейсьнілася. Аб гэтым сьведчыць ліўрэйскі буржуазны сродкаў «Гандэльсвельт», які малаваў ўжо ў сярэдзіне верасьня гаспадарчае становішча Польшчы наступным чынам: «Сучаснае гаспадарчае становішча выклікае вялікія клопаты

ў фінансавых колах. Летась спадзьяваліся, што праз год Польшча будзе ўжо па-за ўсімі крызісам, разьлічваючы, што амэрыканская пазыка спрыяе разьвіцьцю прамісловасьці і гандлю. Пры гэтым меркавалася, што добры ўраджай прыдзе на дапамогу. Між тым, ход падзей паказаў іншае. Амэрыканская пазыка дала Польшчы 63 мільёны далараў, аднак, у працягу году дэфіцытнасьць гандлёвага баянсу ўзраста да 90 мільёнаў далараў. Гандлёвы баянсу не паляпшаецца. Да таго-ж сытуацыя пагоршылася дзякуючы дрэннаму ўраджaju, які зьяўляецца моцным ударам на народнай гаспадарцы, бо ў гэтым годзе трэба будзе ўвесьці вялікую колькасьць харчовых прадуктаў з-за мяжы. Апошніе гаворыць аб тым, што гандлёвы баянсу яшчэ больш пагоршыўся. У выніку ўсяго гэтага ўмацаецца падтрабаваньне на замежную валюту. У апошні час фабрыканты і імпаргэры патрабавалі ад ураду кожны дзень ад 600 да 700 тысяч далараў».

У бліжэйшы час патрабаваньне на валюту павялічваецца, бо ў лістападзе і сьнежні будучы вялікія плацяжы на закуплены сыроц. Банкі польскі пакнуць здавальнае ўсякія патрабаваньні на замежную валюту, але залаты і валютны запас польскага банку ў працягу апошніх месяцаў паменшыцца на 22 проц. Надышоў час, калі ўрад павінен зноў паклапаціцца аб залатым запасе Польскага банку, які забяспечвае польскую валюту. Пакуль што адчуваецца вялікі недахоп вольных сродкаў на рынку, што выклікала два вялікія банкруцтвы. Спынілі плацяжы дзьве вялікія гарбарні. Гарбарні спынілі плацяжы не таму, што яны рабілі дрэнныя справы, а з прычыны недахопу зваротных срод-

каў, што не дае ім магчымасьці ў далейшым весьці прадпрыемства».

Пэсымізм «Гандэльсвельт», як відаць з афіцыйных даных аб запасе валюты польскага банку, зусім апраўдан. «Газэта Варшаўска» падае лічбы, з якіх відаць, што запас валюты і каштоўных мэталюў Польскага банку, якія служаць для забеспячэньня польскай валюты, зьменшыўся за апошні дзевяць месяцаў на 133 мільёны золата. На 1-га сьнежня 1927 г. запас золата і валют Польскага банку складаў 1.207.000.000 золата. Па даных статыстычнага кіраўніцтва той-жа запас на 1-га верасьня 1928 г. складае—1.074.000.000 золатаў».

Дэўэй, відавочна, не абмежаваўся толькі дакладам для друку, але і ўжыў рад мер, накіраваных на абарону інтарэсаў амэрыканскіх крэдытараў, якія наслалі яго ў Польшчу. Пад паціскам мер Дэўэй ўрад рыхтуецца да барацьбы з прадэсьнікам ледзянога дыханьня эканамічнага крызісу. Урад Бартэля пачаў з мер, накіраваных на барацьбу з вынікамі неўраджaju. Так, млыном забаронена, з прычыны неабходнасьці эканоміі збожжа, вырабляць некаторыя гатункі мукі. У бліжэйшы час адбудзецца зьезд ваявод усёй Польшчы для абгаварэньня пытаньняў, зьявязаных з забеспячэньнем краіны харчам. Паводле пастановаў рады міністраў арганізавана спэцыяльнае прадпрыемства пад назваю: «Даяржаўныя праміслова-збожжаўныя прадпрыемствы». Гэце прадпрыемства павінна спончыць набудову ўрадовага элеватару ў Люблiне, разьлічанага на 24.000 тон. Дзеся таго, каб падкрэсьліць асобнае значэньне, што прыпісваецца ўрадам гэтаму элеватару, які мае на мэце стварыць урадовы збожжаўны

рэзэрв, па адкрыцьці гэтага таварыства паехаў у Люблін асабіста прэм'ер Бартэль. Афіцыйна «Глос Правды», паведамляючы аб арганізацыі гэтага прадпрыемства, зьяўляе, што мэта яго—забеспячэньне спыньня ўвозу збожжа ў Польшчу».

Само сабою зразумела, што арганізацыя элеватару ў Любліне ня выратуе Польшчу ад крызісу. Асноўнае зло—хранічы дэфіцыт замежнага гандлю, які падрывае трылянасьць і так не асабліва моцнай польскай валюты, паранейшаму ў наяўнасьці. Ня дзіва, што за апошні час, пачынаючы з часу звароту Бартэля з водпуску, пачаліся арганізаваныя ўрадам нарады, прысьвечаныя гандлёваму баянсу і неабходнасьці шляхам павялічэньня экспартнасьці баянсу. У гэтых эканамічных нарадах прымае ўдзел і амэрыканскі фінансавы наглядальнік Дэўэй. Ва ўсіх міністэрствах распрацоўваюцца праекты скарачэньня ўвозу і павялічэньня вывазу. Разглядаюцца пасьсобныя галіны прамісловасьці з пункту погляду малчымасьці павялічэньня вывазу і г. д. Пакуль абсьледавана джутава і скураная прамісловасьць.

Заварушылася і кроўна-зацікаўленая ў стабілізацыі польскага буржуазія. Яна, па выпрабаваным рэцэпце, імкнецца пералажыць цяжар барацьбы з надзьвіжым крызісам на плечы пралетарыяту і сялянства».

Першае наступленьне—у выглядзе вядомых новых правія ўнутранага распарадку, што прадугледжваюць штрафы, увезьня ледзінокімі тэкстыльнымі каралямі—пралетарыям адбіта. Але за ім пасьледуюць другія, ня менш адкрытыя наступленьні».

Пралетарыят Польшчы павінен рыхтавацца да новых клясавых баў».

А. Ржэўскі.

Варшава, 25 верасьня 1928 г.

Ці пачнем мы барацьбу са шкоднікамі?

Аграномы і сялянства ня ведаюць, як змагацца са шкоднікамі ПАТРЭБНЫ СРОДКІ, ПЭРСАНАЛ І ЛІТАРАТУРА

Патрэбны тэрміновыя мерапрыемствы

Станцыя аховы расьлін пры навукова-дасьледчым інстытуце імя Леніна скончыла абследаваньне разьвіцьця і распаўсюджваньня шкоднікаў сельскай гаспадаркі ў БССР. Папярэднія вывады гэтага абследаваньня выявілі разьвіцьцё раду шкоднікаў і пацьвердзілі характарыстыку становішча са шкоднікамі, якая ўжо раней давалася ў «Зьвязьдзе».

Асаблівае разьвіцьцё шкоднікаў назіраецца ў Полацкай акрузе. Заражэньне жыта шведзкай мушкай тут дасягае ад 0,3 проц. да 2,8 проц. на адзінку плошчы. Ад азімай мухі гіне на плошчы ў 1 кв. мэтр ад 10 да 50 кустоў, пры сярэдняй кустыстасьці 180-200. 78 проц. ячменю паражона зьяўляецца, што зьявілася ўраджайнасьць ячменю на 25 проц. Пры вялікім разьвіцьці на Полацкай акрузе стручковых, зернавай соўка гудыць тут да 40 проц. насаваў гароху і палюшкі. Лютуюць шкоднікі і ў садках. Яблынівы доўганосік абгрызае 25 проц. груш і 18 проц. яблынь, а пядзёнца—4 проц. груш і 6 проц. яблынь. Заслужылае ўвагі той факт, што страты ад шкоднікаў у адным садку, які знаходзіцца пад ведамамі акраза, дасягнулі 57 проц.

У Віцебскай акрузе заражэньне азіяцкай палюшкі пасеву шведзкай мухай дасягае да 8,5 проц., а азімай мухай—да 7 проц. У Вяршычанскім раёне адзначана ў гэтым годзе зьяўленьне азімага чарвяка. Шкоды ад яго вялікія. Гэты шкоднік выпаўзае на паверхню палюў начамі і зьядае пасевы дашчэнту. Мясоцвыя аграномы нават не змаглі яго вызначыць. На месцы ня ведаюць, як з ім змагацца.

Як ужо паведамлялася, ільняным чарвяком заражана ў акрузе да 6.000 дзесяцін ільну, з іх на плошчы ў паўтары тысячы дзесяцін лён амаль што поўнасьцю загінуў.

Аб тым, як шкоднікі засталіся непашкоджанымі

Сотні навукова-дасьледчых інстытутаў, тысячы вучоных у нас і заграўнай настойліва і крапавіва гадамі і дзесяцігодзьдзямі вывучаюць жыцьцё шкоднікаў у сельскай гаспадарцы і сродкі барацьбы з імі.

Дэвакі Ім-бы ўзяць прыклад з Віцебскае акрэмуравы. У ле-б яны навучыліся, як адным махам пазбавіцца ад лёгянаў шкоднікаў, якія пажираюць нашы палі.

У Лёзьнянскім раёне зьявілася капусная доўганожка. Яна прыносіць вялізарную шкоду пасевам ільну. Сяляне ня ведаюць, як з ёю змагацца. Але ў Віцебску ёсьць акруговы аграном т. Патроў. Ён ведае, што треба рабіць у такіх выпадках.

Высылаючы на стол з каробачкі ад ваксы некалькі экзэмпляраў калуснай доўганожкі, якія былі прысланы яму з раёну, ён на працягу некалькіх хвілін уважліва вывучаў іх жыцьцё. Увесь персанал акраза з вясельцём сядзеў саціў за доўганожкай.

Бяздзейнасьць у справе барацьбы са шкоднікамі ў Віцебшчыне характарызуецца такім фактам. У чатырох вярстах ад Віцебску знаходзіцца дасьледчая сельска-гаспадарчая станцыя. У гародніцкім аддзеле станцыі на працягу двух гадоў півуць насеньнікі на 100 проц. Ніякіх мер супроць дротавога чарвяка, які зьнішчае іх, ня ўжываецца. Мала лепш абстаіць справа і ў іншых акругах, у прыватнасьці ў Менскай акрузе. Ад азімай соўкі, напрыклад, у Азерскім і Рубішкаўскім сельсаветах. Самахваліцкага раёну загінула 100 дзес. жыта, у Пleshчаніцкім раёне—50 дзес.

Ня толькі на сялянскіх палёх бесперашкодна распаўсюджваюцца шкоднікі. Белсельтрэст праўляе зьяўленьне бяздзейнасьці ў адносінах да сваіх саўгасаў. У саўгасах Шакавічы і Абчакі ад азімага чарвяка загінула 25 дзес. жыта. Тое-ж самае назіраецца ў Горках і ў іншых саўгасах.

Абследаваньне адзначыла невытарчальнасьць ведаў у аграномаў па пытаньні барацьбы са шкоднікамі. Часткова вынікі гэтага на мясцох і зьяўляюцца адносіны да справы барацьбы са шкоднікамі, як да непатрэбнай справы. Данія абследаваньня даюць малюнак становішча толькі на 1-га чэрвеня і, такім чынам, імі ня ўлічваюцца вынікі дзейнасьці шкоднікаў за ўвесь год. Усё-ж такі гэтыя данія з выстаральнай пераконнасьцю гавораць аб сур'ёзнасьці становішча і аб неабходнасьці прыняць тэрміновыя меры барацьбы са шкоднікамі.

НКЗем БССР улічыў гэту неабходнасьць і, ня гледзячы на невыстарчальнасьць адпунчальных яму сродкаў, намяціў рад мерапрыемстваў. Як ужо адзначалася, у штаце Наркамзему, не зацьверджан хоць-бы адзін працаўнік спецыялісты па барацьбе са шкоднікамі.

Усё-ж за лік адміністрацыйна-гаспадарчага складу Наркамзему уведзены ў штат аднаго такога працаўніка. Намячаецца наладзіць карэспандэнцкую сувязь з сялянамі, дасьледчыкамі (ін-ут імя Леніна мае па БССР да тысячы такіх дасьледчыкаў), стварыўшы з іх актыўнае барацьбе са шкоднікамі. Намячана выданьне папулярнай брашуры і інструкцыі па гэтым пытаньні. У чатырох акругах Беларускай ў штаце акраза павінны быць таксама ўведзены спецыялісты па барацьбе са шкоднікамі. Гэта асабліва неабходна. Наяўнасьць такіх працаўнікоў у акругах забяспечыць правільны погляд на гэтую справу і водпуск сродкаў на гэтыя мэты з мясцовага бюджэту. Імянна, дзякуючы адсутнасьці персаналу знаёмага са справай барацьбы са шкоднікамі, гэтай справе на мясцох не надавалі значэньня. Дзякуючы гэтаму і мясцовы бюджэт ня вызначыў належных сродкаў. Мы сустракаемся нават з такімі зьявішчамі, напрыклад, па Віцебскай акрузе, калі ты маленькія сумы 400-500 руб., якія адпусьціліся на гэтыя мэты, выкарыстоўваліся не па прызначэньні.

Намячаныя мерапрыемствы, аб якіх гаварылася вышэй,—толькі нязначная частка таго, што павінна быць зроблена. Усё-ж такі правядзеньне іх пры створаных абставінах, неразумнае важнасьці барацьбы са шкоднікамі, можа яшчэ сустрэць перашкоды. Сявецкая грамадзкая пазіцыя падтрымаць гэтыя правільныя і неабходныя паўчаныя. Пры прапрацоўкі мясцовых бюджэтаў павінна быць у максымальнай меры ўлічана неабходнасьць водпуску сродкаў на барацьбу з найважлівым злом, якое атрымлівае ўважэньне нашае сельскае гаспадаркі.

Б. БАРЫСАЎСКІ.

са шкоднікамі. Усё-ж за лік адміністрацыйна-гаспадарчага складу Наркамзему уведзены ў штат аднаго такога працаўніка. Намячаецца наладзіць карэспандэнцкую сувязь з сялянамі, дасьледчыкамі (ін-ут імя Леніна мае па БССР да тысячы такіх дасьледчыкаў), стварыўшы з іх актыўнае барацьбе са шкоднікамі. Намячана выданьне папулярнай брашуры і інструкцыі па гэтым пытаньні. У чатырох акругах Беларускай ў штаце акраза павінны быць таксама ўведзены спецыялісты па барацьбе са шкоднікамі. Гэта асабліва неабходна. Наяўнасьць такіх працаўнікоў у акругах забяспечыць правільны погляд на гэтую справу і водпуск сродкаў на гэтыя мэты з мясцовага бюджэту. Імянна, дзякуючы адсутнасьці персаналу знаёмага са справай барацьбы са шкоднікамі, гэтай справе на мясцох не надавалі значэньня. Дзякуючы гэтаму і мясцовы бюджэт ня вызначыў належных сродкаў. Мы сустракаемся нават з такімі зьявішчамі, напрыклад, па Віцебскай акрузе, калі ты маленькія сумы 400-500 руб., якія адпусьціліся на гэтыя мэты, выкарыстоўваліся не па прызначэньні.

Намячаныя мерапрыемствы, аб якіх гаварылася вышэй,—толькі нязначная частка таго, што павінна быць зроблена. Усё-ж такі правядзеньне іх пры створаных абставінах, неразумнае важнасьці барацьбы са шкоднікамі, можа яшчэ сустрэць перашкоды. Сявецкая грамадзкая пазіцыя падтрымаць гэтыя правільныя і неабходныя паўчаныя. Пры прапрацоўкі мясцовых бюджэтаў павінна быць у максымальнай меры ўлічана неабходнасьць водпуску сродкаў на барацьбу з найважлівым злом, якое атрымлівае ўважэньне нашае сельскае гаспадаркі.

Б. БАРЫСАЎСКІ.

праўдных атрут, ніхто ў акраза не пераверыў. Наадварот, яму было прапанавана «павесіць барацьбу з шкоднікамі гэтым найбольш паўным сродкам».

А як-жа з 10.000 пудоў (гэта цэлы таварны склад—вагонаў 25) тутунёвага пылу? Зразумела, Наркамзему іх ня вылеаў поўнасьцю, а аб тых 300 пудоў, якія былі высланы, акрэму-управа нічога не паведаміла райвыканкаму. І ў выніку яшчэ прышлось залічыць чыгуны значную суму за месячны прастой вагонаў.

Гэтым і скончылася «навукова-дасьледчая» і «практычная» работа Віцебскага акраза ў галіне барацьбы са шкоднікамі.

Усё гэта надобна на недарэчны анекдот. Але выпадак у Віцебскім акраза яшчэ раз нагадвае аб тым, што важнейшая галіна работы ў сельскай гаспадарцы—справа барацьбы са шкоднікамі—у нас нават яшчэ не пастаўлена. Гэты выпадак яшчэ раз пацьверджае рад палажэньняў, выданыя ў «Зьвязьдоў», аб неабходнасьці стварэньня спецыяльнай службы.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ПАТЭЛЕГРАФУ, ТЭЛЕФОНУ І ПОШТАЙ АД НАШЫХ КАРЭСПАНАДЭНТАЎ

Ахоп школамі дзяцей беднаты

МАГІЛЕЎ. (Наш карэспандэнт). З боку сельсаветаў і акрывіканому ня было зьяўнута належнае ўвагі на пытаньне аб ахопе школамі дзяцей вясковых беднаты, з прычыны чаго і адсутнічае дакладны падлік у гэтай галіне асабліва па лініі вясковых пачатковых школ.

Праведзены агляд школ выявіла меншы працент ахопу школамі дзяцей вясковых беднаты ў параўнаньні з ахопам дзяцей інш. сацыяльных груп вёскі—сераднякоў і заможных. Ня гледзячы на ўтварэньне прыёмных камісій па ўкамплектаваньні школ, у апошніх дэталі значны працент дзяцей заможнага (у Вялікай, Быхаўскай, Прапойскай і Чарышкаўскай школах). У вясковых школах значны працент батрацтва і беднаты несвачасова зьяўляецца ў школы і яшчэ большы працент нідаюць навучаньне ў школах у канцы навуцальнага году. Дзеці вясковай беднаты і батрацтва не заўсёды систематычна лаводваюць школу, ня поўнасьцю забяспечаны падручнікамі і прыладамі. Адначасна, як недашчэльнае зьявішча, наяўнасьць і невялікай колькасьці заможнага элементу ў школах сялянскай модалі.

Школьны фонд беднаты быў разьмеркаваны толькі ў сьнежніку месяцы, з прычыны чаго ня было магчыма скарываць яго свачасова на дапамогу вучням вясковай беднаты. Самігодні слаба забяспечаны падручнікамі і вучэбнымі прыладамі, асабліва дзеці беднаты, што дрэнна адбываецца на іх пасьпяховасьці.

Акрывіканком запраўнаваў райвыканкаму правярці скарываць вызначанага школьнага фонду беднаты і абавязкова скарываць яго да 1-га кастрычніка на пісьмовыя прылады, абутак і вопратку для дзяцей вясковай беднаты, якія навуваюцца ў сямігодках і ў вясковых школах. Райвыканкаму павінны сачыць за тым, каб дзеці вясковай беднаты ў школах былі забяспечаны ў першую чаргу, па магчымасьці, поўнасьцю падручнікамі за кошт бюджэтных сродкаў. Пры ўкамплектаваньні сямігодкаў неабходна зьяўнута ўвагу, каб дзеці вясковай беднаты і батрацтва залічаны ў школы ў першую чаргу. Траба таксама павялічыць фонд дзесяці беднаты, што ахоплены вясковымі школамі з прыцягненьнем індустрыі і сродкаў кааперацыі і камітэтаў сялянскай узаемадапамогі.

М.

Курсы „Бязбожнікі“

БАБРУЙСК. (Наш нар.) З 1 кастрычніка ў Бабруйскай аддзяленьня двухтыднёвыя курсы па падрыхтоўцы працаўнікоў нізавых ячэнь таварыства «Безбожнік». На курсы залічана 50 чалавек.

Сялянскі попыт на С.-Г. машыны

БАБРУЙСК. (Наш нар.) У апошні час на сельска-гаспадарчым омад Цэнтра зема прыбыло 50 сельска-гаспадарчых машын. На гэтыя машыны зазначаецца вялікі попыт з боку сялянства.

Наптыўнікі для вёскі

Добрускі ЦРК зьвязваўся з прыватнікамі

Растраты і злачынная нядбайнасьць супрацоўнікаў

ГОМЕЛЬ. (Наш нар.) Як вядома, у Добрушы павончы самагабствам старшыня праўленьня ЦРК т. Чыжэўскі.

У зьвязку з гэтым самагабствам РСІ вылучыла камісію, якая абследавала дзейнасьць Добрускага ЦРК.

Абследаваньне выявіла рад зьяўжываньняў і хваравітых зьявішч у працы праўленьня:

— Слабасьць арганізацыйнай работы, адсутнасьць правільнай справаздачнасьці, пасыўнасьць упоўнаважаных і крамных камісій, бяссыстэмнае вядзеньне гаспадаркі складаў, хаос у бухгалтэрыі, неадпаведнасьць прызначэньня раду работнікаў апарату, рад злачынстваў: скажэньне гандлёвай палітыкі, водпуск дэфіцытных тавараў няпайшчыкам і прыватнікам, цесная сувязь з апошнімі, продаж тавараў па цэнах, вышэй устаноўленых, скарываньне зваротных сродкаў ЦРК у асабістых мэтах, растраты і г. д.

Усё гэта разбурала апарат ЦРК. Тав. Чыжэўскі, ня будучы эдольным аздаравіць апарат, скончыў самагабствам.

Калегія РСІ, у мэтах аздараўленьня апарату ЦРК, паставіла неадкладна зьяць з работы ў ЦРК рад асоб:

— Намеснік старшыні Дубадзелава—за бяздзейнасьць, скажэньне лініі гандлёвай палітыкі.

Чорны горад

На Асінаўскіх торфарапрацоўках

ВОРША. (Наш нар.) Ня гледзячы на тое, што на торфарапрацоўках працавалі напоўны сезон—дабыта 865.000 пуд. торфу, якім будзе апальвацца электрастанцыя Асібуду. На тым самым балодзе, дзе налісці праходзілі і пралеталі дзікія зьявары і птушкі, дзе чалавек ні разу не враходзіў, зараз на гэтым балодзе отаіць чорны горад з сучага торфу на адлегнасьці 4 кіламетраў ад перадачнай электрастанцыі да вёскі Зяполья.

На балодзе ў часе сэзону было занята на рабоце 14 арцеляў, з іх 12 арцеляў прывазных і дзьве арцелі беларускіх. Усяго працавала беларусаў 132 чал. і украінцаў—310.

Раоцьце і гаспадарна Асінторфу: па шыраюцца наоблі, адуоўваецца пажарная вышна для аховы чорнага гораду і г. д.

Рабочыя Асінторфу маюць даягненні і ў агульна-грамадзянскай рабоце. Арганізаваны вчэйні МОПР'у і Аса-віяхіму, якія аб'ядноўвае наля 100 чалавек. Абсталявані любіць для рабочых, дзе праводзіцца ўра насавап культа-асветная работа.

Загадчыка сталаўкі Коршуна—за безгаспадарчасьць і поўную адсутнасьць справаздачы.

Памочнік бухгалтэра—Хуткіна, рахункаводаў Цеплякова і Мажанавы—за яўна нядбайнасьць адносіны да службы—справаздача знаходзілася ў хаатычным становішчы.

Зьяты з працы таксама 10 прывазчыкаў і агентаў, якія адпусьцілі дэфіцытныя тавары няпайшчыкам і прыватнікам, сыстэматычна абважвалі пакупцоў, трымалі цесную сувязь з прыватнікамі, груба, пахамску адносіліся да пакупцоў, п'янствавалі і рабілі растраты.

Матар'ял абследаваньня перадачы акруговай пракуратуры для прыцягненьня вінаватых да крымінальнай адназнасьці.

Беларэскцы прапанавана прывесці не пазьней 10 кастрычніка перавыбары праўленьня Добрускага ЦРК.

Я. ДЗЕЙКА.

Падрыхтоўка да прыёму току з Асібуду

ВІЦЕБСК. (Наш нар.) У бліжэйшы час Камітэтэст прыступіць да будовы падземнае сеткі для прыёму току з Асібуду. Кошт сеткі аб'яднаецца ў 500 тысяч рублёў. Агульная даўжыня яе складае 50 кіламетраў. Будзе прыступлена таксама да будовы трымажальнай надетомы, якая будзе забяспечваць токкам з Асібуду ацэбскі трамвай.

Машыны сялянству

БАБРУЙСК. (Наш нар.) Акруо-аас аддзяленьне сельска-гаспадарчага банку разьмеркавала пабліж крэдытнымі таварыствамі 70.000 рублёў крэдыту, вызначанага на машыназдаваль-неньне вёскі.

Тав. Нісёнбаум (рабочы хлебававоду) «скрыв» праўленьне МЦРК на тое, што «ні старшыня, ні намеснік старшыня за ўвесь час і паса-сваго не паказалі на заводзе».

— Вы,—аўтарытэцтва тав. Нісёнбаум да дэдадчыка,—крычыце, што у нас няма «сёнаў». Гэта ня-правільна. Нольга назіць старых рабочых неспыцікалістымі. Прычы-на зусім у іншым: «німа гаспадар-чага вока».

На неакуратнае забяспечэньне хлебап скарывацца таксама праца-ўнікі прылаўку вясковых крэм.

— Аб нас забываюць, у той час, як у нас пайшчыкі, пералажна—ра-бочыя.

З вельмі дэталёвай прамогай вы-сважэньня работы хлебававоду—став-

Добра выпечаны хлеб—спажыўцу

Мы дачакаліся заводу, але не дачакаліся яшчэ добракаснага хлеба

На шырокай нарадзе пры хлебававоде

Упяршыню за ўвесь час існаваньня Менскага хлебававоду праўленьне МЦРК супольна з кааперацыйнымі камісіямі, прымацаванымі да хлебных крэм, і рабочымі хлебававоду надрабязна, «па косячках» разглядалі шматлікія аб працы хлебававоду, так рашуча населі на ўсе недахватны як буйныя так і дробныя.

Вялікае памятканае кааперацыйнае хлебававоду не ўмеліца ў сабе ўсёх, хто прышоў на нараду. Тут і ліцэйшчык заводу «Мотал», драж-дэжнік з заводу «Варшавінка» і ра-бочы Мешчыно і г. д. Рабіў даклад дырэктар хлебававоду тав. Кеніг.

РОСТ ВЫПРАЦОУКІ, РОСТ ПРАДУКЦЫЯНЫЯ ПРАЦЫ

Дэкладчына заснавалі пытаньнямі. Іваніць кожна дробязь, кожна

Хлеб-спажыўцу

На шырокай нарадзе пры хлебававоде

Упяршыню за ўвесь час існаваньня Менскага хлебававоду праўленьне МЦРК супольна з кааперацыйнымі камісіямі, прымацаванымі да хлебных крэм, і рабочымі хлебававоду надрабязна, «па косячках» разглядалі шматлікія аб працы хлебававоду, так рашуча населі на ўсе недахватны як буйныя так і дробныя.

Вялікае памятканае кааперацыйнае хлебававоду не ўмеліца ў сабе ўсёх, хто прышоў на нараду. Тут і ліцэйшчык заводу «Мотал», драж-дэжнік з заводу «Варшавінка» і ра-бочы Мешчыно і г. д. Рабіў даклад дырэктар хлебававоду тав. Кеніг.

РОСТ ВЫПРАЦОУКІ, РОСТ ПРАДУКЦЫЯНЫЯ ПРАЦЫ

Дэкладчына заснавалі пытаньнямі. Іваніць кожна дробязь, кожна

мага, тутуньвага ларка за пачкай махоркі № 6. Расьцёршы паміж паль-

глядзячы на яго заняў, і тутуньвы пны ужываецца толькі, як сродак, які дапамагае распыленьню са-

робаму, вода іхх маюць вылікія праблемы ў галіне барацьбы са шкоднікамі.

А. Фурэмс. *Сьвета скончылі падрыхтоўку і падаточны курс.*

Пляны раду пабудоў ня выкананы

Дзiesiąткі рабочых кватэр не адрамантаваны

Памылкі бягучага сэзону трэба ўлічыць у будучым

Плян будаўніцтва выкананы капалову (Гута «Ільліч», Быхаўскі раён).

Пасьля пераабсталяваньня гуты ў мінулым годзе лік рабочых павялічыўся з 200 да 500 чалавек. У зьвязку з гэтым, абвастрыўся кватэрны крызіс. Кваліфікаваныя рабочыя, што прыяжджалі на гуту, прымушаны былі варочацца, бо бліжэй 3-4 вёрст ад гуты нельга было знайсьці кватэры.

Існавалі кватэры пабудаваны 30 год назад. Рамонт іх ня быў зроблены. Ва многіх кватэрках жывуць па 2-3 сям'і. Халастыя рабочыя жывуць у інтэрчатах у страшэннай дэснаце, а частка размяшчалася ў хлявох.

Белшклатрост асыглаваў на жыллёвае будаўніцтва на гуце 37.000 р. На гэтую суму можна было пабудаваць ня менш 45 кватэр.

З-за нядбайнасьці заводасіраўніцтва, плян будаўніцтва выканан будзе толькі напалову, і будаўніцтва будзе каштаваць даражэй, чым меркавалася, бо свечасова ў зімовы перыяд не падрыхтавалі лесамацар'ялу, ня ўлічылі, якія дамы і дзе іх будаваць.

Калі наступіла вясна, заводакіраўніцтва захварэла будаўнічай трэскай—дырэктар аб'ехаў ваколічныя вёскі, каб закупіць сыялянськія хаты на знос. Сяляне, улічваючы, што заводу да-варэзу неабходны дамы, прадавалі іх па высокай цэне.

Кіраўнік заводу закупіў 7 сылянскіх хат, вялікая частка іх—з пагніўшага і вядомага матар'ялу. Пры заводзе абсталявалі паветку, паставілі глінашпалку, выпрацавалі 5.000 штук цэглы для фундамантаў, арцель цагельнікву звольнілі і закупілі цэглы ў Быхаве за 16 вёрст ад заводу. Перавозка цэглы ў летні перыяд, вразумела, каштавала шмат грошай.

Белшклатрост прыслаў майстра капаць артаэіаініскую ступіну, інструманту няма, майстар нічога ня робіць і атрымлівае 4 рублі на дзень.

У выніку—асягнваньня на будаўніцтва сума на будучы поўнасьцю скарыстаны, будаўніцтва будзе каштаваць дорага, частка рабочых зноў застаецца без кватэр.

Хамік.

Павялічыць тэрмін навучаньня на курсах ЦІП

Бягучы будаўнічы сэзон, што набліжаецца да канца, дае магчымасьць падагуліць вынікі работы *выпускнікоў аддзяленьня Цэнтральнага Інстытуту Працы на пабудовах.*

Наша будаўніцтва адчувае патрэбу ў кваліфікаванай рабочай сіле, асабліва ў каменчыках і бэтоншчыках. Аддзяленьне ЦІП у зьвязку з гэтым на падрыхтоўку кваліфікаваных будаўнікоў.

На жаль, *кваліфікацыя іх пакідае жадаць лепшага.* Будаўнічыя арганізацыі не здаволены працай выпускнікоў. Ці павяты ў гэтым апошнія? Не! Яны былі беспрацоўнымі, ня мелі кваліфікацыі, жадалі яе атрымаць і пайшлі ў ЦІП.

Будаўнічыя арганізацыі скарыстоўвалі выпускнікоў у якасьці чорнарабочых, а ў лепшым выпадку, у якасьці падручных у кваліфіка-

ваных каменчыкаў. ЦІП аўды-ж прайшлі экспэртызу на годнасьць кваліфікаваных працаўнікоў.

Хто тут вінаваты? Нам здаецца, што нельга выпускаць кваліфікаваных будаўнікоў на працягу трох месцаў. Нельга ў кароткі тэрмін «зрабіць» добрага рабочага.

Адсюль частыя выпадкі, калі будаўнічыя арганізацыі імкнуліся адвацца ад рабочых, скончыўшых курсы. А выпускнікі іх ужо сотню, а другая партыя рыхтуецца да выпуску.

Трэба павялічыць тэрмін навучаньня на курсах ЦІП. *Дзяржава траціць сродкі на курсы і яна мае права патрабаваць, каб выпускная работа мела б належную кваліфікацыю.*

Саюз будаўнічых і Народны Камісарыят Працы павінен ўлічыць вынікі работы выпускнікоў ЦІП.

Тэхнік.

Будаўнічы сэзон праваронілі

(Гута імя Домбала, Нова-Барысаў)

Як заводскія кватэры, так і дамы, узятая ў арэнду ад камгасу, патрабуюць капітальнага рамонту, які заводакіраўніцтва, ня глядзячы на пайскі камісіі па ахове працы, ня робіць.

Жалезныя дахі дамоў ужо даўно прагілі, у часе лажджу рабочыя ў кватэрах хаваюцца ад патокаў вады.

З-за адсутнасьці рышткоў для вады, сыдены заўсёды мокрыя, вільготнасьць дамоў дайшла да край-

ніх межаў. Дзёверы ў некаторых дамох прасьвечваюцца.

Рабочыя ня могуць карыстацца сутаровнем, якое заліта вадою. Каналі выпампаваць воду, нянеслі каля 300 вёзэр, але ўзровень вады ня зьнізіўся ні на адзін сантыметр.

Хлівы таксама не ў парадку—былі выпадкі абкрадваньня рабочых.

Пакуль будаўнічы сэзон яшчэ ня скончыўся, трэба тэрмінова за-нацца рамонтам дамоў. У. Лісвіч.

Растуць накладныя выдаткі

(«Хладстрой», Ворша)

У пачатку жніўня прыехаў з Менску ў Воршу спецыяльны ўпоўнаважаны, каб пабудаваць бэтонны завод. Праз два дні за ім сьледом прыехаў інжынэр. У сваім паліце яны меркавалі пабудаваць у гэтым годзе адзін будынак і падрыхтаваць да вясны ўвесь неабходны будаўнічы матар'ял.

Здавалася б усё ў парадку: пачынай будаўніцтва, але ня тут-та было.

Паводле пляну, завод павінен быць пабудаваны на месцы паміж чыгунікамі Ворша-Вувеча і Ворша-Магілёў. Адміністрацыя МББ чыг. апаратывала пабудову ў гэтым месцы.

Пачаліся выезды ўпоўнаважанага

і інжынэра то ў Менск, то ў Маскву.

Прыяжджалі прадстаўнікі чыгуны з Менску і Масквы. А дагаворнасьці, дзе будаваць завод—няма. Таксама адсутнічаюць зацьверджаныя праекты і пляны пабудовы.

У выніку—вялікія непатрэбныя накладныя выдаткі: утрыманьне штату—4 чалавек, кватэра, размовы па простым провадзе з Масквой амаль што кожны дзень, паездкі ў Маскву, утрыманьне каня. За месяц, па прыблізным падліку, накладныя выдаткі складаюць 1.000 рублёў.

НК РСІ трэба ўмяшчаць у гэтую справу. Я. Маеў.

Як патаніць будаўніцтва?

Пропанова будаўнікоў

Будаўнічыя арганізацыі з году ў год, рыхтуючыся да сэзону, траціць шмат энэргіі, часу і грошай на складаньне *тэхнічных каштарысаў, у мэтах выяўленьня ношту дамоў.*

Зьдзяць дзiesiąткі людзей, сьпісваюць сотні арыкунаў наперы, вядоўць тысячы пунітву каштарысу, каб у выніку ўстанавіць, што кубічная адзінка будынку каштуе столькі-та.

У зьвязку з тым, што ўсе каштарысы складаюцца на падставе аднаго і таго-ж урочнага наладжэньня, з ужываньнем адных і тых-жа на-правачых каафіцыентаў, кошт адзінкі будынкаў для ўсіх арганізацый амаль што аднолькавы.

Некаторая розьніца атрымліваецца, напрыклад, для Наркамату Шляхоў Зьносі і жылкаапараты, бо гэтыя ўстановы маюць пэўныя прывілеі ў параўнаньні з іншымі. Розьніца ў кошце, аднак, ня столькі вялікая, каб варта было займацца складаньнем каштарысаў на прыблізна аднолькавыя пабудовы.

Мы ставім пытаньне аб поўным спыненьні складаньня тэхнічных каштарысаў. Трэба распарадаць сталыя нормы выдатку рабочым і матар'ялаў на адзінку аб'ёму розных тыпаў пабудовы: жыллёвыя дамы, грамадзкія будынкі, фабрыкі і заводы. Карыстаючыся гэтымі нормамі, можна потым зрабіць простае пера-мяжэньне адзінкі аб'ёму будынку на лік адзінак, скажам, кубічных мэтраў.

Гэта дае і грашовы кошт пабудовы, і агульную патрэбу ў матар'ялах і рабочым.

Будныя будаўнічыя арганізацыі зусім адмовіліся ад складаньня каштарысаў і атрыманьня работ па каштарысе заказчыкаў.

Адначасна спосаб выяўленьня кошту пабудовы і патрэбы ў матар'ялах павінен з'акаломіць масу энэргіі, часу і зьменшць накладныя выдаткі на будаўніцтва.

Наша задача—патаніць будаўніцтва. Адным з шляхоў патаненьня зьдўляецца адмаўленьне ад тэхнічных каштарысаў.

Д. К.

аб усёй гісторыі разьвіцьця хлеба-заводу. А разьвіцьцё—досць шпар-вае, прыкметнае.

Аб гэтым сьведчаць лічбы, наданымі тав. Кенігам. Выпечка хлеба ўзрастае за 35.000 пудоў у маі да 41.581 пуд. у жніўні. Каліча формената выпечана ў чэрвені 3.388 пудоў, у жніўні—11.923 пуд. Выпечка абаранкаў ўзрастае амаль у два разы: з 1.037 пуд. у маі да 2.002 пуд. у жніўні.

Сабекошт вырабаў зьнізіўся. У чэрвені выпечка цэнтэраў хлеба каштавала 1 р. 33 к., а ў жніўні—84 к. Такое-ж зьніжэньне ёсьць і па калачы.

Дзякуючы скарачэньню лішніх рабочых рук і паступоваму набывцьце рабочымі навыкаў у працы, прадукцыянасьць працы паступова павялічваецца. Так, напрыклад, у хлебным цэху выпрацоўка за чэрвень на 1 рабочага ў дзень складала 7,69 цэнтэраў хлеба, у ліпені—10,18 цэнтэраў, у жніўні—11,41 цэнтэраў.

Дасягненьні ёсьць таксама і ў адносінах зарплаты. Сярэдні месячны заробтак аднаго рабочага склаўся ў чэрвені—65 руб. 80 кап., у жніўні—73 руб. 60 кап., будучынкаў у чэрвені—95 руб. 53 к., у жніўні—113 р. 71 кап. і г. д.

Але скіканая праўдленьнем ЦРК парада мела мэтай, галоўным чы-

Нарочна, перайшлі да спрэчак. Жадаючых выказацца—шмат. У спрэчках гаварылі толькі аб недахопах.

Першым узняў слова загадчык хлебнай інспэцыі тав. Шырокаў.

— Мы,—кажа тав. Шырокаў,—робім каля 90 аналізаў хлеба ў месяц, вызначам яго якасьць і робім параўнаньне з хлебам у другіх гарадох СССР.

— Трэба адзначыць, што якасьць хлеба паступова паліпшаецца. Галоўным недахватам працы хлебазаводу зьяўляецца недарэчнасьць хлеба, ці вельмі вялікая колькасьць кіслот. У адносінах вільгаці справа абстаіць добра.

Тав. Ізак («Варшаванка») кажа: — Мы дачакаліся хлебазаводу, але нядобраякаснага хлеба. Апошні на некалькі дзён ляжыць на заводзе і ў крамах, чарсьцёвее і яго нельга потым есьці.

ЭКСПЭДЫЦЫЯ ПРАЦУЕ ДРЭННА

— Докладчык,—кажа тав. Зэліман (МЦРК),—імкнуўся зьвязаць усю віну за нядобраякасны хлеб на рабочых, моў, ня досць кваліфікавалі і г. д. А я кажу, што вінаваты ня толькі рабочыя. Віна ў большай частцы кладзецца на экспэдыцыю, якая працуе вельмі дрэнна.

Аб дрэннай працы экспэдыцыі і транспарту гаварылі амаль усе выступаўшыя ў спрэчках.

ступіні работні хлэбазаводу—стар-шніня шатворчай камісіі тав. Ле-він.

Ён зазначае па прыкасьці, якія да гэтага часу ўсё яшчэ ўспадняюць працу заводу. Сюды перш за ўсё адносіцца *невыварчэньная якасьць муні, нядбайнасьць некаторых майстроў.* Ёсьць яшчэ ў нас,—кажа тав. Левін,—старыя адрывкі: адзін майстар падганяе другога, імкнучы чым хутчэй выгнаць хлеб з печаў, каб пасьпець больш выпрацаваць—гэта непарадкі, у выніку якіх мы часта атрымліваем недарэчаны хлеб.

Далей тав. Левін абмяшчавае дырэктару ў невыварчэньні пастаноў вытворчых нарэд.

Вось устаноўкі чынаў толькі падаўна з труднасьцю удалося дэбіцца, а тэрмомэтраў для мэраўня тэмпературы цеста няма яшчэ да гэтага часу.

Сакратар Беларускага камітэту харчавікоў тав. Гарасвіч гаворыць аб невыварчэньні дырэктару аб зьніжэньні выдаткаў:

— Вы таксама,—кажа далей тав. Гарасвіч,—ня выконваеце дырэктару ўраду аб пераходзе на 7-мігадзінны рабочы дзень.

Спрэчкі яшчэ ня скончыліся. З прычыны пазьняга часу, паслядоўнае было адкладзена на наступны вечар

С. ГАЛКІН.

2-я ПАЗЫКА--У ВЕСКУ

Афармленьне падпіскі—здохца дня

Паводле апошніх даных, падпіска па БССР аначна перавысіла армянтовачную суму ў 5.400.000 руб. Рэалізаваная сума дасягае амаль што 140 проц.

У цэнтры адзначана, што БССР, якаа ў мінулыя гады ў справе рэалізацыі дзяржаўных пазык адставала, зьяўляецца адзін з першых у распаўсюджаньні 2-й пазыкі.

Ці можам мы зьдарацца гэтымі вынікамі? Ні ў якім разе.

Шматлікія весткі з месца гавораць аб тым, што сялянства вельмі слаба закранута падпіскай. Раённы выканалі заданьне, некаторыя з іх перавысілі вантрэзныя лічбы, але падпіска праведзена за кошт членаў прафсаюзу і вясковага актыву.

Будныя калектывы, рабочыя прадпрыемствы надзвычайна добра правялі падпіску. Але ня ўсе члены прафсаюзу абхоплены кампаніяй. Напрыклад, наш Слуцкі карэспандэнт паведамляе, што саюзы нархарч і камунальнікаў вельмі слаба адукуваліся на заклік ураду.

Нашы селькоры паведамляюць аб тым, што спажывецкая і сельскагаспадарчая каапаратыя на вёсцы мала што робяць у справе рэалізацыі. Перад камісіямі па сядзёйнічальні рэалізацыі, перад усімі савецкімі і грамадзкімі арганізацыямі стаяць задачы—як мага шырэй ахапіць сярмяжную вёску, шырока разгарнуць растлумачальную і арганізацыйную работу.

Падпіска зроблена, але ўзносі ня ўсюды ўтрымліваюцца. А між тым, у большасьці ўстаноў і прадпрыемстваў праведзена пастанова аб адлічэньні ўносаў на працягу 10 месцаў.

Д. К.

Вёскі Случчыны слаба ахоплены падпіскай

СЛУЦКА. (Уласны кар.). Раённы выканалі 150,7 проц. заданьня. Большасьць рабочых і служачых падпісалася на 100-150 проц. месячнай пэнсіі.

У зьвязку з тым, што саюз нархарч ня выканаў вядомага процанту заданьня, а саюз камунальнікаў даў толькі 350 руб., агульны процант ахопу рабочых і служачых далёка не дасягае 100 проц. Па прафсаюзах гораду падпіска праведзена на 70 проц. зарплата.

Лепшым агітатарам зьяўляецца ў нас Слуцкая пошта. Шляхам штодзённых гутарак з сялянамі і вьездаў на вёскі, працаўнікі пошты

Лепельскі раён выканаў

ПОЛАЦКАК. (Уласны кар.). Паводле апошніх даных, па Полацкай акрузе распаўсюджана пазыкі на 334.625 руб., ці 117,4 проц. заданьня.

На горадзе рэалізавана 163.230 рублёў, сярод вайсковых арганізацый—22.450 руб., чыгувка дала 19.505 руб. і раённы—каля 130.000 рублёў.

У Азэрыцкім раёне рэалізацыя не пачыналася

МАЗЫР. (Уласны кар.). На акрузе рэалізавана аблігацый пазыкі на суму 363.655 руб.—123 проц. заданьня.

Бліскуча прайшла падпіска сярод рабочых і служачых—заданьне выканана імі на 217 проц.

Вялікі посьпех мела пазыка сярод неарганізаванага насельніцтва (114 проц.).

Але вельмі слаба распаўсюджваецца пазыка сярод сялянства.

Па ўсёй акрузе сярод сялян рэалізавана—аблігацый на суму

дабіліся вялікіх вынікаў: яны сваімі сіламі завербавалі падпісчыкаў на 27.000 р.

Слаба праходзіць падпіска на вёсцы. Сярод сялянства распаўсюджана аблігацый толькі на 10.390 р.

Горш за ўсіх абстаіць справа ў Лучнікоўскім сельсаўце: пазыка на гэтым сельсаўце амаль што не распаўсюджана. За нядбайнасьцю адносіны РВК вынес напярэдакні старшні гэтага сельсавету.

Парт'ячэйкі не правяраюць, як выкананы паставы партсходаў аб падпісцы на пазыку ўсіх членаў і кандыдатаў КП(б)В.

Толькі 33 проц. заданьня

Апошняя сума рэалізавана галоўным чынам сярод вясковага актыву і членаў прафсаюзу. Сялянства ахоплены пазыкай у вельмі нязначным працэце.

Лепшыя раёны па падпісцы—Асьвейскі і Вульскі, якія перавысілі 100 проц. заданьня. Горшы—Лепельскі, які выканаў 33 проц. заданьня.

На першым месцы па рэалізацыі ідзе Тураўскі раён, дзе падпіска дасягнула 38 проц. заданьня, далей ідзе Жыткавіцкі—15 проц. заданьня.

Вельмі слаба працякае падпіска сярод сялян у Калінавіцкім, Юравіцкім і Капаткавіцкім раёнах.

У Азэрыцкім раёне падпіска сярод сялян яшчэ не пачыналася.

М. В.

С У Д

Прыгавар па справе афіцэрска-спэкулянцкай шайкі недапушчальна мяккі Амністыя да Лявоньцэва і Хапэрскага ўжыта няправільна

У мінулую нядзелю Рэвалюцыйны трыбунал Н-скага корпусу вынес прыгавар па справе афіцэрска-спэкулянцкай шайкі.

Як вядома нашым чытачом, падсудныя Лявоньцэў і Хапэрскі прыгавораны былі да 5 год знявольненьня з суровай ізаляцыяй, без паражэньня ў правах, па амністыі пакараньне скарачана ім па палову; вадаправодчык Айзенштадт прыгавораны на два гады і 6 месяцаў, таксама з ужываньнем амністыі.

Перапоўненая зала суду спаткала прыгавар з яўным незадавальненьнем. Радавыя чырвоармейцы і камандзіры прызналі прыгавар надта мяккім. Нават Хапэрскі ў сваёй гутарцы з жонкай прызнаў, што ён не чакаў такога «мілага» прыгавару.

Мы атрымалі рад лістоў рабочых і чырвоармейцаў якія пратэстуюць супроць пастановаў суду.

Ці прызнаны судом злачынствы Хапэрскага-Няфёдава і Лявоньцэва? Прызнаны поўнасьцю: у вайсковакватэрнай аддзеле мелі месца падробкі, растраты, разбазарваньне дзяржаўнае маёмасьці, пакаражы, злоўжываньні высокім службовым становішчам і сямейных мэтах: прыём на службу сваякоў. Дзяржава з-за алачыннае дзейнасьці падсудных страціла не адзін дзясяткі тысяч рублёў.

Ці маюць гэтыя дзеянні асабліва небясьпечны характар? Бязумоўна. Злачынствы зрабілі былія людзі, былія штаб-афіцэры, людзі, якім савецкая ўлада не па душы, якія толькі і мараць аб гаспадарчых загрузках, аб усялякіх крызісах у СССР.

Мы аддаем належнае старым вайсковым спецыялістам, якія аддана і

сумленна працуюць на карысьць Чырвонай арміі.

Але ня можа быць ніякай літасьці для тых з былых людзей, якія ў асабістых карысьцьлівых мэтах падрываюць моц Савецкай дзяржавы.

Савецкі пралетарскі суд улічвае і змякчае пакараньне па алачынствах, якія зроблены ў сувязі з вострай матар'яльнай патрэбай, у стане голаду, па несвядомасьці.

Ці былі тут, у гэтай справе, абставіны, якія змякчаюць віну падсудных? Не. Падсудныя атрымлівалі добрую пэнсію, яны мелі вышэйшую асьвету, яны добра ведалі, на што яны ішлі, якое алачынства яны зрабілі.

Ці можам мы наогул давярць Хапэрскаму? Ці гарантаваны мы ад паўтарыньня злачынстваў з яго боку? Ні ў якім разе. Хапэрскі ў дні цяжкіх выпрабаваньняў для Чырвонай арміі адрадыў ёй і ўдэц з яе радыю. На працягу 8 год ён хаваўся ад пралетарскага правасудзьдзя пад фальшывым прызывішчам. Такі чалавек здольны на ўсё.

Чаму суд ня ўлічыў гэтага надзвычайна цяжкага дзяржаўнага злачынства?

Ня было доказаў таго, што ён быў прысуджаны заочно да расстрэлу? Добра! Але сам Хапэрскі прызнаўся, што ён удакаў з арміі, што яму надалучыла «междуособіца».

Чаму ж прыстававалі да Хапэрскага і Лявоньцэва амністыя?

Чаму іх судзілі па 118 арт. п. «а», які не адпавядае значнасьці зробленых злачынстваў.

Мы лічым прыгавар рэзтрыбуналу няправільным; справу неабходна пераглядзець.

Перагляд справы антысэмітак з дзіцячай клінікі

Як мы ўжо паведамлялі, Менская акруговая пракуратура апрастала прыгавар Менскага акруговага суду па справе антысэмітак з дзіцячай клінікі перад Вархоўным судом ВССР.

Учора гэтая справа разглядалася ў Вархоўным судзе, які адміністрацыйна прыгавар Менскага

акруговага суду, як не адпавядаючы фактычным акалічэньням справы і вынесены з парушэньнем 21-га артыкулу палажэньняў аб дзяржаўных злачынствах. Вархоўны суд перадаў гэтую справу для новага разгляду ў іншым складзе Менскаму суду са стады судовага сьведзтва.

Атлёт ці... грабежнік

Зварочваючыся з нію «Культура», загадчык Менскага аддзяленьня Тэатральнага Заўрання рашыў зайсьці ў сталуюку МІКА павячэраць.

За адным з століаў запісам у сталуюцы сьдзелі два знаёмых Заўраньня, — і адзін незнаёмы, янога Заўраньня, адрадыў і адпавядаў заўраньню.

атлёт скапіў яго за руку, адабраў рэвалюэр і патрабаваў у Заўраньня грошы.

На шчабьце з-за рогу вуліцы зьявілася некалькі падарожных, Кулган, спалохаўшыся, даў два стрэлы ў гору і ўцёк.

М Е Н С К

Менск без сьвятла чаму была спынена падача току

Для выяўленьня прычыны патушэньня сьвятла ў частцы гораду і на станцыі МББ чыгункі, якое мела месца 28 верасьня, была выдзелена спецыяльная камісія ў складзе дырэктара Эльвуду тав. Багалолава, начальніка 4-га вучастку службы сувязі і электратэхнікі т. Хропава, інспэктара кіраўніцтва ўпоўнаважанага Наркамшляхоўзносін Рашкоўскага, памочніка ўпоўнаважанага П. О. АДУ і інш.

Агледзеўшы месца папсаваньня кабэлю, камісія выявіла наступнае:

28 верасьня рабочыя ст. Менск МББ чыг. праводзілі ўстаноўку рэйкавых слупікаў для семафора каля ўкладзенага на тэрыторыі МББ чыг. высокавольнага кабэлю (6.600 вольт), які дае электраэнергію майстэрням, дэпо і больніцы МББ чыгункі.

Не падазраючы блізкасьці кабэлю, рабочыя адзін з рэйкавых слупікаў устанавілі над самым кабэлем, а потым пры выраўноўваньні слупікаў ударылі па ім кувалдой. У выніку кабэль быў зьмят і даў кароткае замыканьне. Гэта паслужыла прычынай аўтаматычнага выключэньня масьленьніка 2-га фідэру на станцыі Эльвуд.

Электрастанцыя зараз-жа пасля катастрофы прыступіла да адшуканьня месца папсаваньня кабэлю. Але адшукаць яго ўдалося толькі а 10-й гадзіне раніцы 29-га верасьня пасля паведамленьня з боку МББ чыг. аб мяркуемым месцы папсаваньня.

Трэба сказаць, што электрастанцыя вяла работу па адшуканьні месца папсаваньня кабэлю вельмі вяла, дзякуючы чаму без сьвятла засталася частка гораду, якая ня мела зусім ніякіх адносін да папсаванага кабэлю.

З свайго боку на станцыі МББ чыг. вельмі надбайна аднесьліся да работы па ўстаноўцы рэйкавых слупікаў. Ведаючы, што на тэрыторыі МББ чыг. знаходзіцца высокавольны кабэль, адміністрацыя не паклапацілася аб устанавленьні тэхнічнага пагляду за работамі па ўстаноўцы слупікаў.

Аўтабус — рабочай хаўцы

Адбыліся агульныя сходы рабочых на дражджавым заводзе «Чырвоная Заря» ў в. Балыжыцкі і в. Мінска-Польскага.

Аб'яднаньне менскіх вакзалаў

З заўтрашняга дня ўчастак Менск—Радашковічы, Заходняй чыгуны, перадаецца над ведама Маскоўска—Беларуска—Балтыцкай чыгуны.

Устаноўлены новы парадок работы менскага аб'яднанага вузла. Станцыя Менск—Заходняй чыгуны пераймаюць ваецца ў станцыю Менск—Пасажырская МББ чыг.

Усе таварныя апэрацыі і абслугоўваньне таварных цягнікоў канцэнтруюцца на станцыі Менск МББ чыг., якая пераймаюць ваецца ў станцыю Менск—таварная МББ чыг.

Сёння заканчваецца ўсп тэхнічнай работы па прыстававаньні станцыі Менск—Пасажырская для прыёму вялікай колькасьці цягнікоў. Ужо перададзены ў гэты штат і масьцяць заходзіла аўтастак.

Першым прыбудзе на новую станцыю Менск—Пасажырская маскоўскі паштовы цягнік № 3—а 7-й гадзіне ўвечары 1-га кастрычніка, а другім—кур'ерскі цягнік з Беларэлага а 12-й гадзіне 9 кастрычніка з 1-га на 2-га кастрычніка.

Пасля ўстава пачнецца нармальнае прыбыцьцё і адпраўленьне цягнікоў ва ўсе бакі.

985 пратаколаў за п'янства

На агульным сходзе членаў адміністрацыйна-прававой сэкцыі гарсавету быў заслухан даклад тав. Кроля аб рабоце менскай міліцыі.

За першае паўгодзьдзе гэтага году міліцыя раскрыла каля 500 розных злачынстваў, а за першае год складалося 9480 пратаколаў за парушэньне абавязковых паставоў, сьлігана 25.603 р. штрафу. За п'янства было складзена 985 пратаколаў. За апошнія два месяцы адзначаецца ўзмацненьне спажываньня спірытусных нап'яў, што пацягвае за сабой парадокнае зьмяншэньне п'яных.

Для найлепшага абслугоўваньня п'яных і ўдзяленьня тры разы ў тыдзень, па павільвах, серадах і пятніцах, ва ўсіх аддзяленьнях выдача пашпартаў ад 5 да 7 гадзін увечары. У гэтыя ж дні ўстаноўлены вачэрні прыём у ЗАГС для рэгістрацыі астаў грамадзянскага

На станцыі Менск—Пасажырская арганізацыя лічэ білетныя Пасажырскія касі і справачныя бюро.

Скончана пабудова новай злучанай весткі для перадачы цягнікоў з МББ чыг. на Заходні вакзал. За апошнія некалькі дзён на вестцы былі пущаны для іспыту цягнікі. Іспыт даў добрыя вынікі.

Станцыя Менск—Пасаж. нанова адрамантавана і абсталявана шляхам пабудовы сьветавой і электрычнай сымалізацыі, адкрыта лічэ адна каса, устаноўлены тэлефон-аўтамат, абсталявана справачнае бюро і т. д. Буфэт Пасажырская вакзалу перададзены транспартнай каапірацыі, якая арганізуе яо на ўзоры першаляснага рэстаранаў з водпускам Пасажырам смячнай, таннай яды з добракасных прадуктаў.

Трэба толькі пажадаць, каб камісія забясьпечыць сувязь вакзалу з цэнтрам і раёнамі Менску шляхам устанавленьня новых аўтабусных ліній.

Пасажырскі вакзал будзе прымаць і адпраўляць да 30 Пасажырскіх цягнікоў у дзень.

Акрамя таго ўстаноўлена рэгістрацыя ў ЗАГС'е па нядзелях ад 11 да 2 гадзін дня.

У спрэчках выступіла шмал дэлегатаў. Усе яны адзначалі незабясьпечанасьць працаўнікоў міліцыі, цяжкасьць працы яе, недапушчальна адносін насельніцтва да яе законавых вымагаўняў і г. д.

Сібыры сэкцыі адзначылі таксама вельмі важную ініцыятыву адміністрацыйнага аддзела па ўлічэньні членаў гарсавета ў пагляд сумесна з міліцыяй за выкананьнем абавязковых паставоў.

Адначасова ўказвалася на неабходнасьць зьвярнуць больш увагі на ачышчэньне стан гораду, асабліва рынкаў і будынкаў камгасу і інш. дзяржаўных устаноў.

Сэкцыя прызнала неабходным сьварчэньне гандлю адькаголем, які выклікае хуліганства і непарадкі.

Вячэрні рабочы ўнівэрсытэт арабочан

Укамп'юнтаваныя вачэрнія рабочыя ўнівэрсытэты скончана. Залічана было падана 176, прынята 126 чалавек. У параўнаньні з мінулым годам працэнт рабочых імае павялічаны.

3 126 прылічаны—106 рабочыя, сялян—15, служачыя—5.

Унівэрсытэт падзелены на два аддзяленьні—грамадзкае і эканамічнае.

Залічкі пачынаюцца ў павільвах, першага кастрычніка.

Выбары новых гарадзкіх судзьдзяў

Прэзідыум гарсавету пераабраў прэсудзьдзяў па г. Менску. Нарэсудзьдзай 1-а вучастку абраны тав. Р. Сільнік, нарэсудзьдзай 16-а вучастку (Польскага наікамара) тав. А. Яліцкі, нарэсудзьдзай 3-а вучастку—тав. Мінска-Польскага.

Помнік рэвалюцыянэру Л. Пуліхаву

Беларускае таварыства паміжхатэржан і сьцяжна-насленцаў адкрывае помнік рэвалюцыянэру Л. А. Пуліхаву, які быў пакараны сьмерцю ў 1905 годзе за затам на зобойства менскага губэрнатарна Курлова. Помнік мяркуецца адкрыць у будучыню на вуліцы разьдзяленьня 31 кастрычніка (18 кастрычніка па старым стылі).

Скончылася пабудова цэнтральнага дому селяніна

Пабудова цэнтральнага дому селяніна ў Менску скончылася. У сучасны момант аддзелаца работа па абсталяваньні наколі, правядзеньні цэнтральнага ацяпленьня, вадаправоду, каналізацыі і электрычнасьці. Мэбля для дому селяніна заказана заводу «Дрэваапрацоўшчык». З месца ўжо пачынаюцца пераважыць будаваньні.

ТЭАТР

„Узорны“ прыклад

Мы прызвычаліся да таго, каб заўсёды ў той ці іншай галіне працы бачыць узорныя прыклады дасягненьняў, паліфонныя прадукцыі вырабу. Але ёсьць яшчэ адзін шлях прыкладаў: даць узорны прыклад таго, што і як ня трэба рабіць.

Такім узорным прыкладам зьяўляецца спектакль „Луна сьнега“ ў Доме Прац. Асьветы 27 верасьня.

Усім вядомы змест і мэталая ўстаноўка камедыі Біль-Беларэкоўскага. Аўтар хацеў даць адказ на тым упадніцкіх вастроў, якія маюцца Калінін-кавым („Мопці“), Гумілеўскім („Собачы пераход“), Малашкіным („Луна с правай стороны“), хацеў давесці, што здаровае натурьдэ, разуныя судадносін паміж мужчынай і жанчынай не пераходзіць грамадзкай і палітычнай працы, што пры здаровай пабудове гэтых судадносін абавязкі перах рэвалюцыяй маюць перавагу над абавязкамі пацудыца.

Што-ж бачыў глядач у спектаклі? Перш за ўсё—пародыю на здаровую і вясёлую савецкую камедыю, злосьна карыкатуры на аднакных савецкіх працаўнікоў (Калугін, Фёдарова, Орскі). Кавалёў, гэты сумленны партыен і працаўнік, падаў мясьцінамі (некаторыя сцэны з Карпінскай, з Мав'якай) у выглядзе сьлязкі-лімаваднага базагану.

Ігра рэчаў у тэатры сьварыстана, як цыркавое трукацтва (непатрэбны ў да-

ным вывадку гіпербалізм—партфэль Калугіна, бутэзка; малака з соскай, вош, панчоха ў Фёдаровай). Дзякуючы гатаму і Калугін, і Фёдарова былі проста персанажамі чырвае кабуўнады ганнага гатуна, а ня тыпамі савецкіх працаўнікоў.

Спэна ў хаце ляснікі падае ў нейкай містычнай афарбоўцы.

Актары... Яны стараліся слухаць суфлёра, праўда, ня зусім уважліва, бо часамі глядач у 15 разе чуў суфлёра ранаей, чымся актор на сцэне, стараліся гаварыць належныя словы пават з памылкамі („забеременела“ „овнуховство“), але вінаваціць актораў ня приходзіцца.

Вінавата падавая інтэрпрэтацыя п'есы, вінавата праца, праведзёная з актораў над п'есай.

Ці мае ў такім выглядзе спектакль акую-небудзь каштоўнасьць для рабочай аўдыторыі?

На гэтае пытаньне можа быць толькі адзін адказ: не!

Ні мастацкай, ні грамадзкай вартасьці ён ня мае; гэта чарговая халтура, шкодная для рабочых, акую ня трэба дапушчаць у рабочыя клубы.

Між тым, гэта каляктыў бесрацоўных, якім патрэбны заробтак на казалак хлеба. Таму той, каму ведаць належыць, павінен паклапаціцца, каб каляктыў пёс у клубы не мастацкую макулатуру, а нешта іншае, што заважывляе рабочага глядача.

М. Р.

Што чытаць аб VI кангрэсе Камінтэрну

Програма Ком. Интернационала, старонак 122, цана 20к., Дзяржвыдат, Масква-Ленінград, 1928 г.

Кніжка прадстаўляе сабою асноўны тэкст праграмы К. І. і надрукавана па тэксьце, апублікаваным у „Правде“ № 205, 4-9—1928 г.

Праграма К. І. зьяўляецца важнейшым дакумантам VI кангрэсу і мае суоветнае значэньне.

— Праграма К. І. будучы вышэйшым крытычным абагульненьнем усяго гістарычнага вопыту міжнароднага рэвалюцыянага руху пралетарыату, зьяўляецца праграмай барацьбы за сусьветную пралетарскую дыктатуру, праграмай барацьбы за сусьветны камунізм (падарэсьлена ў арыгінале).

Вывучэньне гэтае праграмы, разам з іншымі пастановамі VI кангрэсу—рэвалюцыяны абавязак кожнага партыйца-большавіка, кожнага сьведомега пралетара.

Кніжка, як па саваёй цане, так і па форме выданьня (малы фармат, падрабязны змест—(оглавленьне), лісты для

заметан) даступна шырокім колам чытачоў.

Для прапагандыстых і данадачнаў гэта кніжка—неабходны опадарожнік. Зараз пераключаецца на беларую мову праграма і маніфэст К. І.

К.

«Спутник Агитатора» (для гораду) № 17, верасьня 1928 г. Стар. 95, цана 30 кап. выд. „Московский Рабочий“

Увесь № часопісі прысьвечаны VI кангрэсу, у ім зьмешчаны наступныя артыкулы і матар'ялы.

Д. Пятроўскі.—„Да ітогаў VI кангрэсу. „Н. Бурм „Сучаснае становішча капіталістычнай сусьветнай гаспадарні“ і інш. Асабліва увагі данадачнаў і прапагандыстых заслугоўваюць зьмешчаныя ў гэтым дэнаду аб VI кангрэсе камінтэрну, які сьцісла фармулюецца асноўныя моманты працы кангрэсу і яго паставоў. Памядаана, каб партыйчымі паліпаціёна набыцьцём гэтага № „Спутніка“, які дапамагае партыйцам глыбей звыучыць паставы кангрэсу.

К.

Паведамленьні

— Ляхаўскі райком КП(б)В даводзіць да ведама ўсіх ляхаў, што рэгулярна займаць адзінай вчэрняй партыю пачынаюцца 1-а кастрычніка т. ч. а 6-й гадзіне ўвечары, у памяшканьні сьлігодкі на 2-й Лекерта вуліцы.

Луха вилучаныя для вучобы ў школе абавязкова. Тыл, што ня зьявіцца да 1-а кастрычніка, залічаны ў школу на будучы.

Пачатан а 8 з пал. гадз. увеч. КУРСЫ РАЦЫНАЛІЗАТАРАЎ. 1-га кастрычніка 1928 г. а 8 гадзіне увечары ў памяшканьні інстытуту аховы працы (на рагу вуліц К. Маркса і Энгельса, д. № 44-23) адбудзецца сход курсантаў. Яўка абавязкова.

Папраўка

У газэце „Зьвязка“ № 224 ад 23 верасьня 1928 г. зьявілася памылка.

